

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ నవంబరు నెల 26-వ తేది శుక్ర వారము } No. 200
 గొప్పటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర కార్తీకమాస బహుళ సప్తమి. } సంచిక ౨౦౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే జేలకుజేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
 పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
 బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
 దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
 మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
 కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
 విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మ ద్రాసు లేక, 249 జేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు 8000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములతోలభ్య. క్యాలిఫోర్నియా నెం 3-4-0 లు.
 'భన్తప్రదీపిక' ఇందు సమ ప్రఖ్యాతిముఖ్య శబ్దములు చేయు యానా ఆయుర్వేదవిభాగమును గలవు.
 54 కు 1 కి దు. 500 కిమ్యుకుగల భస్మములుకూడ గలవు. క్యాలిఫోర్నియా నెం 2-0-0
 రె డ్లి ఫో ద కు లు, రాయవరము. గోదావరి.

మీరు దీర్ఘకాలమునుండి ఎదురుచూచు చుండినది ఏది?

అమెరికన్ పట్టు అంగవస్త్రములు

తెల్లని తెలుపురంగు దట్టమైనపట్టుగలదు. ప్రతిదినము చక్కగాఉతికి ఉపయోగించుటకుతగినది.
 చాకలికి చేయవచ్చును. రెండు ప్రక్కలందును అంచుగలదు.
 5 మూరలు పొడవు X 40" వెడల్పు 1-కి ధర ర్పు. 6-8-0 మాత్రమే.

దొరకలేదని! తరువాత వ్యసనపడ నవసరములేదు. యిప్పటికే 1500 అంగవస్త్రములు విక్రయించ
 బడినవి. తరువాత వచ్చిన ఆర్డరులను పంపనీలైనది కాదు. కొత్తపాతవచ్చి యుం
 నుటవలన మొట్టమొదటనే తీసుకొనుడు.

కే. ఎస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, 287, ఎస్టేషను, మద్రాసు.

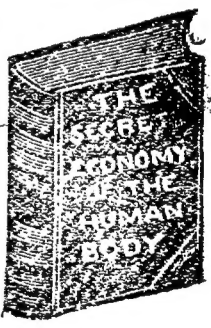

ఎంతవిచిత్రము! పోస్టువిద్య. ఎంతత్వవ్వికరము!!

అమృత నిద్రాంతరమువార, ఉర్దూ (తుర్కీ) హిందీ, సంస్కృతము, ఇంగ్లీ
 షు, పంచాంగగణితము, క్యాలిఫోర్నియా పోస్టువిద్య (ఉర్దూ, హిందీ, సంస్కృతములు) చేర్చి
 చూపారు. ఈపోస్టు విభాగముచే మనము మన ఇంటినుంచుండియే గణితములు,
 మనసంగీతముల నన్నిటిని వారు తీర్చుదురు. వారమునకు ఒకసారి 5 రెబుల్స్ మాత్ర
 చిట్టానము పంపాడింకగలము. వేరే గ్రంథములను కొనవసరములేదు. అన్నియు వారి
 బోధించుదు. వారి పోస్టువిద్య వారే భరించును. ప్రతి క్లాసుకు రూ. 10-0-0 మాత్రమే.
 అమృతనిద్రాంతరము, గ్రామి, 2902
 నెంబూరు, మధిరతాలూకా, యెస్. జి. యెస్. పుల్లె.

శరీర మర్తశాస్త్రము

చదువ చదువ సంతోషించెదరు! నీకు కావలసినదియు
 నీవు చూడవలసినదియు చాలకొంచెలు వెదికిన శాస్త్రవిజ్ఞుడే
 ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి పూర్తిరహస్య
 శాస్త్రము ఇదియే. యెవరినెల్లనుబో
 రంగముగా ప్రచురింపబడలేదు.
 దీనిలో స్త్రీ పురుష లక్షణములును
 వారియొక్క ఆయువము విలక్షణ
 ములు శృంగార రహస్యములను,
 మొగ ఆడ అను శిశు ఉత్పత్తి వివర
 ములును, పూర్వము మహాబుధులు
 మర్మముగా వ్రాసిపెట్టినపు స్రవమును
 చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముడిదిని యున్నాము.

రూ. 1-0-0 వి. పి. చార్జీ 7 ఆదాయ.
 ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండు కంపెనీ,
 2289 నెం. 11, ఆనుకుంపిడి, నురరాగం

విజయం కావలెను 208

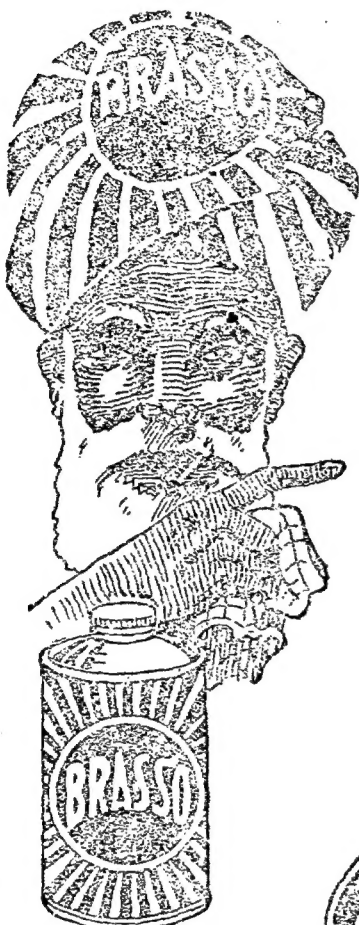
కలనోప్పి, యిక్ష్వాకుంజా, చేయి కాయ గట్టుకొనాక
 కంటిసోప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక క్షణములో పోగొట్టగ
 ఖ్యాతిచెందిన "జానూ తెలుగునాడు" చనుము. చుండు శరీ
 రము లేదు. కాల మోక్ష లాభత్రయములకు వారియొప్పున
 1-కి అదాయ 5 రెబుల్స్ మాత్రమేగాని యాదాము.
 అనురే చెందు. బోబా చెందు
 అమృత నిద్రాంతరము మొదలగు వ్యాధులకు, కలనోప్పి,
 కంటిసోప్పి, కాయగట్టుకొనాక, కలనోప్పి, కంటిసోప్పి,
 కాయగట్టుకొనాక, కలనోప్పి, కంటిసోప్పి, కాయగట్టుకొనాక,
 కలనోప్పి, కంటిసోప్పి, కాయగట్టుకొనాక, కలనోప్పి, కంటిసోప్పి, కాయగట్టుకొనాక.

వాస్తవ

ఇట్టిదే, రాగి మొదలైన లోహములను శుభ్రము చేయు
లోహపు మెరుగు
'వాస్తవ' మెరుగుచేయు మిక్కిలి సులభముగా మన ఇండ్లలో నుండు
అన్ని సాత్రులను బాగా శుభ్రము చేయ గలము.

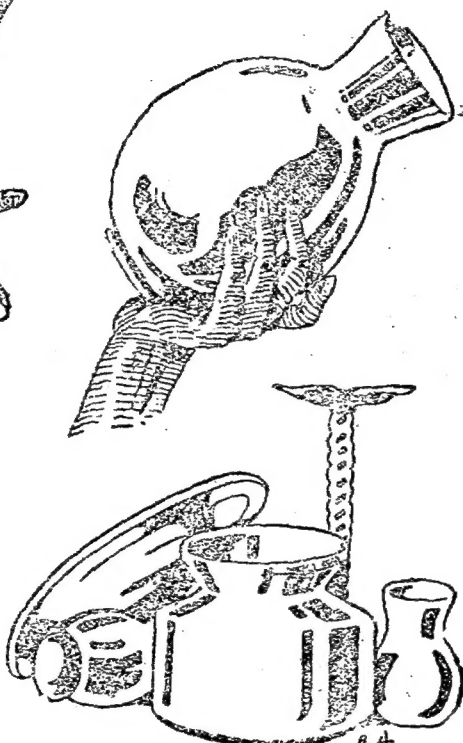
వాస్తవ మెరుగుచేయు మిక్కిలి సులభముగా మన ఇండ్లలో నుండు అన్ని సాత్రులను బాగా శుభ్రము చేయ గలము.

దీనినిగూర్చి పంజాబులో, ఇట్టిదే, రాగి, రాగిలోను, తయారుచేయబడిన చిన్న లేక పెద్దసామానులను వాస్తవ అత్యద్భుతమైనది. కొన్ని చుక్కలను గడ్డమీద చల్లి దానితో పోలికను గాని అది ఆరుగంటల పాటు దానిని పోడి గడ్డతో బాగ గతుకొనవలెను. అంతే! అపాయము లేకుండా గడ్డతో యీ వాస్తవ మెరుగు పాత్ర నున్న పరిశుభ్రము పోయి ప్రకృతి వంతి మనకు అందుబాటుననే దానికి యిట్టిదే రాగి పాత్రలను శుభ్రము చేయు టలో అత్యద్భుతమైన దని పేరు వచ్చినది.

3113

'వాస్తవ' మెరుగుచేయు మిక్కిలి సులభముగా మన ఇండ్లలో నుండు అన్ని సాత్రులను బాగా శుభ్రము చేయ గలము.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము

ప్రపంచమందున్న వాటిలో శ్రేష్ఠతరమైన చందనతైలము, పరిమాణమైన సబ్బుచేరి మెసూరు చందనసబ్బు అగుచున్నది. చందనతైలము మెసూరు సంస్థానమువారిచే స్వాతంత్ర్యముగా తయారుచేయబడి, గవర్న మెంటు కర్మాగారమునందే బట్టిలో వండి దించబడుచున్నది, మరియు గవర్న మెంటు కర్మాగారమునందు సబ్బులు తయారుచేయబడుచున్నది. ఈరీతిగా మెసూరు చందనసబ్బులకు కార్యరూపకముగానే స్వాతంత్ర్యము. దేర్చడినది, మెసూరుసబ్బులను కొనటచే మీరు స్వదేశి పరిశ్రమమునకు ప్రోత్సాహమొసంగినవారగుదురు. ఈ ప్రకారము మనదేశమునందే పైకమునుంచుటకు తోడ్పడుదు. ధరల జాబితాకు, అమ్మకపు పరత్తులకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

గవర్న మెంటు సోపు (సబ్బు) ఫ్యాక్టరీ

బెంగుళూరు.

3210

కాను బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము.

మావద్ద వలసరకముల లోలాకులు, దుర్బలు, మోపులు, బంగారుమెడలెయినలు, మెల్లకాడులు, బుట్టలు పెండ్లలనువల తయారుగ నున్నవి. ఇవలములకు ఈదీపక విలాసములకు వ్రాయును. 1527
పోస్టోఫీసు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అందుబ్రదర్సు.
ది ఆంధ్ర జ్యాయలరి మాన్యుఫాక్చరీంగు కంపెనీ
హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. 1149 (ఫి) 1597 బ్రాంచి: 51 హైదరాబాదులోడ్డు మద్రాసు.

సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ సంఘ సభలు-ఆస్ట్రేలియా

హిందూదేశమునుండి ప్రతినిధులతో వెళ్లిన సర్ డార్బీ లిండ్సేగారి అభిప్రాయములు

అసోసియేటెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధితో సంభాషించి

బొంబాయి, నవం 24—సామ్రాజ్యపార్లమెంటరీసంఘ సభలను భారత కానసభ ప్రతినిధిగా వెడలి ఆస్ట్రేలియానుండి మొన్న 22 తేదిన బొంబాయికి తిరిగివచ్చిన సర్ డార్బీలిండ్సే గారు అసోసియేటెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధితో సంభాషించుచు నిట్లుచెప్పిరి:—

ప్రతినిధులుగా వచ్చినవా రందఱును బ్రిటీషుఇంపు జ్యమలోని పార్లమెంటులోని సభ్యులుగావు. సభ్యులముఖ కలుగవచ్చును. ఈ ప్రయాణమువలన అనేకవిషయము ల న నేర్చుకొనినట్లులైనది. వికలవృత్తి దేర్చడినది. ముఖ్యముగా ఆ విషయములు వలసవిషయములనుగూర్చి ఆస్ట్రేలియాలోని అధికారులతోను చర్చించుట చేత ఈ ధయ పక్షము ల వారును అభిప్రాయములను మార్పుకొనుట జరిగినది. సభలు సిడ్నీ, కాంబెరా, మెల్బోర్న్లలో జరిగెను. ఇతర కాళులనుండి ప్రతినిధులను కొద్దికాలములో హిందూదేశమునకు పంపుటకు ఇండియన్ కాళువారు ఏర్పాటులను చేయవచ్చునని ఆయన తెలిపెను.

సన్మాన మేవిధముగా జరిగినది

ఆస్ట్రేలియాలో హిందూదేశ ప్రతినిధులకు సన్మానమెట్లు జరిగినదని అడుగగా సర్ లిండ్సేగారిట్లు చెప్పిరి:—

మేమెచ్చటికిబోయినను ఎచ్చటలేని గౌరవములు మాకు జరిగినవి. అతిథిని గౌరవించుటలో ఆస్ట్రేలియనులను మించినవారెవరునులేరు. మేమెచ్చటికిబోయినను మాకు గౌరవము మిక్కిలి యొక్కవగా జరిగియుండుటచేత యీ నామాటలను మణుగు ఖచ్చెట్టిగారు మన్నింతునని తలచెదను.

చెట్టి గారు

చెట్టిగార్లు అనేకమంది స్నేహితులను సంపాదించి ఆదేశముతో వర్తకపాఠశాలల నేర్పరుపవలె నను ఉద్దేశ్యముతో ఆ దేశములోని సభకుల నమూనాలను తెచ్చియున్నారు. చెట్టిగార్లు రెండుసభలలో మయభిప్రాయములను తెలిసియున్నారు. మెల్బోర్న్లో ప్రభుత్వపు విందుసమయమున మాట్లాడియున్నారు. ఆయన హిందూదేశమునకు గౌరవము సంపాదించినాడని నేను సగర్వముగా చెప్పగలను. పార్లమెంటరీసంఘములో ఇండియన్ కాళువారు చెట్టిగారి నెన్నుకొనుటలో సరిగానే ప్రసరించిరి.

ప్రతినిధుల పని

ప్రతినిధుల పనినిగూర్చి సర్ డార్బీగారిట్లుచెప్పిరి:— ఈ ప్రతినిధులుసామ్రాజ్య పార్లమెంటరీసంఘముయొక్క కామనవెల్లుబ్రాంచికి అతిథులుగానున్నా, ఆస్ట్రేలియాన గూర్చి సర్వమును తెలుసుకొని వీలైనచోట్ల సాయముజేయుటకున్నా పోయియున్నప్పటికిని ఆర్థికవిషయములవలన విషయములు ముఖ్యముగా మాయెదుట కనబడుచుండెను.

వలసభోవుట

వలసపరిశీతులనుగూర్చి చర్చించుటకై అనేకసభలుజరిగెను. కాని నిరుపయోగమైన వాగ్వాదములేగాని ఫలితమేయు కనబడలేదు. ఈ వలసవిషయము గ్రేటుబ్రిటను విద్యులకే యొక్క సంగంధించియుండెను. ఏలయన, అడవున్నప్రదేశములను కొట్టి సాగుచేసి వాసయోగ్యములుగాటకై ఆస్ట్రేలియాకు జనసంఖ్యయే కాదున్నది. మాతృదేశములో ఉద్యోగాల లేకున్నట్టివారి కెందరికో అచ్చట బాగుపడు శములుగలవు. ప్రస్తుతము హెచ్చుగానున్నట్టి జీవితకలిపోకుండ నుండినట్లయిన వలసభోవుట అచ్చటికావలెను. మేనని ప్రభుత్వకార్యకర్తలు తెలుపగలిగిరి. కావున 1-3-0. వుట అచటికార్యకర్తల కిష్టమాయని నాకు సందియమునది. ఏలయన, సెకండరీపరిశ్రమలు శీఘ్రముగా వాడవలసినది. వలసవలన అవసరమైనదానికంటె మున్నెకరాక కావచ్చును. శ్రీశ్రీ-ము

సాహిత్య సభ

మాతృభాషాభివృద్ధి మండలి సభ్యులు, ఎ.టి. పరివారంలో నామ సంవత్సరము ౧౯౩౩ జూలై ౨౭

భారతీయవాదుల సభ

అమెరికన్ నామ సంవత్సరము ౧౯౩౩ జూలై ౨౭

మరియు సర్వాధికారియైన అమెరికన్ నామ సంవత్సరము ౧౯౩౩ జూలై ౨౭

అమెరికన్ నామ సంవత్సరము ౧౯౩౩ జూలై ౨౭

30 మార్చి 0-10-0 (౭ది అగ్రాలు)

అయ్యదేవ వైద్యనిలయం

అయ్యదేవ వైద్యనిలయం

అయ్యదేవ వైద్యనిలయం

అయ్యదేవ వైద్యనిలయం

సి.కన్నయ్యకం వెనివారిపలన

చెన్నపురి ఎస్పెసేడు థియేటర్ లో

దశావతారము

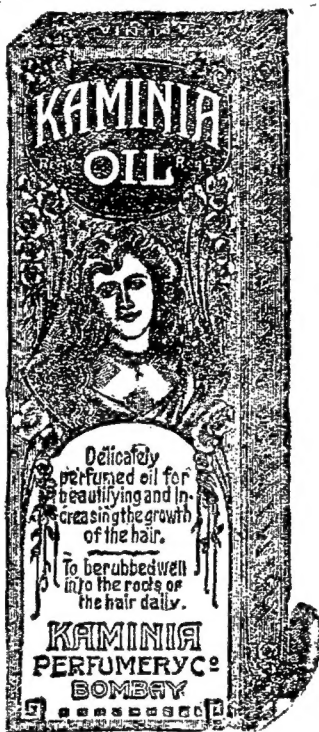
ప్రతిదినము ఒకనెల రోజులవరకు ప్రదర్శింపబడును.

రాత్రి నాలుకములు:—ప్రతి మంగళవారము, శుభవారము, శనివారములలోనున్న రాత్రి 9 గంటలకు

చదువుడు! యోచింపుడు!! కొనుడు!!

కామినియా నూనె

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అమోఘమైన వాసనద్రవ్యము.

దీనియందు మనోహరమైన గువాసన గలదు.

ఈ దిగువ తెలుపుబడిన యోగ్యతాపత్రము చదువుడు.

1 బుక్కి ౧౨ న్య 1-0-0

చెప్పండి:—కామినియా నూనె

అత్తరుల లన్నిటికి రాజువంటిది

ఓటో దిల్ బహారు

వాతావరణములో చాలా గొప్పగొప్పగా

తరువాత మీ చెప్పడును దీనినే వాడుదురు

1 బొమ్మ బుడ్డి 1-8 ౧౨ న్య 2-0-0

సోల్ ఏజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్

126

కామిత్ బుడ్డి 1-8

285, జమ్మా మసీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

ప్రియల్యు జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన సరస పరిల్లా

గౌరవశీలమునందు గల మనోహరమైన పూర్తిగా తీసిపో

మరియు ఈ దిగువ తెలుపుబడిన వాతావరణమున విక్రయమున

యంగిండియా వ్యాసములు

ఖద్దరు అనగా నేమి?

వీడకునాత్రికలో ప్రకటింపబడిన నిరూపణము సరిగాదు.

"స్వయముగా నూలువడికి దానితో స్వయముగా నేసి న బట్టయే పరిమళమును ఖద్దరు అనెను. దానినికట్టినవారు తప్ప యితరులు కాంగ్రెసువారనబడ న వస్తులుకారు".

అని యొక కాంగ్రెసుసభ్యుడు నిరూపించెనని వీడకునాత్రిక ప్రకటించెను. ఇది సరియేనా? యని ఒక మిత్రుడు వ్రాసెను. సరియైన నిరూపణము కాంగ్రెసు తీర్మానములందు కలదు గాని వానిని నడుపుట కందరికిని తీరుబడియుండదుగాన నే ని చట వివరించుచున్నాను. కాంగ్రెసుసభ్యులు నూలు స్వయముగా వడుకవలెననిగాని బట్టలను స్వయముగా నేయవలెననిగాని నిర్బంధమేమియునులేదు. ఖద్దరును ముఖ్యముగా ధరింపవలెనను నది కాంగ్రెసువారికి నిర్బంధవిధి. నూలువడుకుట యొచ్చికవిధి గాని నిర్బంధవిధికాదు. వడుకునూలుతో నే చేతివస్త్రములపై నే యబడినబట్టలే శుభఖద్దరుబట్ట లనను. ఎవరు నూలును వడికినను సరే వారి నెవరు నేసిననుసరే మోసములేని ఖద్దరు బట్టలే కాంగ్రెసువారు ధరింపవలెను. కాంగ్రెసుసభ్యుడు స్వయముగా నూలువడుకుచున్నచో దానితో నేయబడినబట్టనే ధరింపవలెనన్న నిర్బంధనే మియునులేదు. ఖద్దరు ప్రచార మింతకాలమునుండి జరుగుచున్నను యిప్పుడుగూడ ఖద్దరు అనగానేమో తెలియనివారు కొందరుండట చాలాశ్చర్యకరము. కాంగ్రెసువారిలో అట్టికుక్కధర్మను ధరించువారెందరున్నారో? అని యడిగినచో నింతకంటె తాగుండును. (మో. క. గాంధీ-ఎంగ్లంబడియా, 18-11-26)

* * * * *

నూలుపరిక్ష

డబ్బుపుచ్చుకొని నూలువడుకువారు వడికిననూలును యొచ్చికముగాగూడ పరీక్షించుటవలసరము. ప్రతిదినమును పరీక్షించ నక్కరలేదు. అపుడపుడు పరీక్షించుచుండినగాని సరియగు నభివృద్ధి కలుగదు. అట్టిపరీక్షాయంత్రమును సులభముగా తయారుచేయవచ్చుననికూడ నిపత్రికలో నిడివరకే వివరింపబడినది.

ఖద్దరు కేంద్రములవారు తప్పక యిట్టిపరీక్షను జరిపెదరని నమ్మకము. (మో.క.గాంధీ-ఎంగ్లంబడియా, 18-11-26)

* * * * *

ఖద్దరువిక్రయము

అన్ని రాష్ట్రములందుకంటెను వంగరాష్ట్రములోనే ఖద్దరు విక్రయము చాలాపెచ్చుగానున్నది. ఆచార్యరాయ, సతీశచంద్రదాసు గుప్తగాడ్లు మున్నగువారు చేసిన కృషియే అందులకు కారణము. అవట నిర్మాణముగూడ చాలాపెచ్చుగానే యున్నది. ఇందువలన బట్టలవాణ్యమును ధరలునుగూడ చాలా అనుకూలముగానున్నవి. బట్టలధర తగ్గినందున ఏకులు నూలువడుకుట, నేయుట మున్నగుపనులను చేయువారి కియ్యబడుచున్న కూలి తగ్గింపబడినది లలంపగూడదు. వారికి నైపుణ్య మధికమై చంచున పాచ్చుపనిని చేయగలుగుచున్నారనియే గ్రహించవలెను.

సిల్కెటుకు సమీపముననున్న కుశారాలో శ్రీయుత ధీరేంద్ర నాథదాసు గుప్తగా రొక చిన్న ఖద్దరుకేంద్రము నేర్పరచిరి. నవరాత్రములలో కాలీపూజసందర్భమున నచట 2500 రూపాయల వెలగల ఖద్దరు విక్రయింపబడినది.

ఇతరరాష్ట్రములలోగూడ చాల అభివృద్ధి కనపడుచు నేయున్నది గాని వంగరాష్ట్రమునందువలె విక్రయమునుగూర్చి తగిన ఏర్పాట్లు జరిగియుండలేదు. బీహారురాష్ట్రము వంగరాష్ట్రముతో చాలవరకు సమానముగనున్నది. భరూచాగారు మున్నగువారి అనుభవముపై నాధారపడి యితరరాష్ట్రముల గూడ విక్రయమునుగూర్చి తగిన యేర్పాట్లను చేయగలరని. ఓఘల్లో తిరిగి అమ్ముట సంచార ప్రదర్శనములు మున్నగువని ముఖ్యముగా జరుగుచుండవలెను. వీనివిషయమున తగిన యేర్పాట్లు బహుజాగరూకతతో చేయనిచో ఏమియును లాభములేదు. సాలుకు 500 రూపాయలు వ్యయపరచుచు ఏమియును జాలకుండవచ్చు ఖద్దరుదాకాము నష్టకరముగాన అట్టిదుకాణములను మూసివేయవలసినదే. (మో.క. గాంధీ, ఎంగ్లంబడియా-18-11-26)

నూలు వడుకుటవలన నేను బిడ్డలను పోషింపగలను

నేను మరల వివాహము చేసికొననుగాన మీరు నిశ్చింతగా తనవుపొరంగుడు

బౌద్ధ ధర్మశాస్త్రములలో నొకటియగు 'అంగుత్తీర - నికాయ' మను గ్రంథమున చక్కంపత (శరణీయ - వగ్గ) భాగమున పదునారవ ప్రకరణము (కేవలము) నందు మొదటివాక్యమును రెండవవాక్యమునందు కొంతభాగము నీడినవను వివరింపబడినది.

"నకులపితయను గేడ్డుకు వరణమానన్న మయ్యెను. అతనికి కుటుంబసంబంధమును నాంబోశనమువలనలేదు. అపుడతని భార్య యగు నకులమాలే భర్తకు చిత్తశాంతిని కలిగించెను. "మీరేమి యడుగుగూర్చియు ఆంబోశనపడ నవసరములేదు. చనిపోవునపుడు కుటుంబసంబంధములను వ్యధలతో ననిపోవుట చాలసంతాపకరము. మరణకాలమునందు దట్టిచింత లభిమాత్రముండగూడదని బుద్ధదేవుడు కతనముగా విధించెను. మీరు చనిపోయినపిమ్మట నేను బిడ్డలను కుటుంబమును పోషింపజాలననుచింత మీకు కలిగి యుండవచ్చును. నేను చక్కగా నూలువడుకగలను. మరి తలదువ్వగలను. (ఈపాఠశబ్దము సరిగా బోధపడలేదు. తలదువ్వటయని తూహించివేయబడినది) కావున నేనును బిడ్డలను అన్నచంద్రములకు లోటులేకుండ బ్రతుకగలము. కావున మీ రావిషయము న నెంతమాత్రమును చింతింపకుడు.

మీరు చనిపోయినపిమ్మట నేను మరియొకని మరలపెండ్లిచేసుకొందునేమోయను సంశయముగూడ మీకు కలిగియుండవచ్చును. మనము చిరకాలము గృహస్థధర్మమునవలంబించి గుభించితిమి. ఇట్టివల పడునారు వత్సరములనుండి వానప్రస్థ ధర్మమునుగూడ నాచరించుచున్నాము. (భార్యాభర్తలొక్కచోటనేయుండియు సంభోగమును వర్జించుటయే వానప్రస్థధర్మము). కావున నేను మరల వివాహము చేసుకొందునేమోయను సంశయమునుగూడ మీరు వర్జింపుడు. సంపూర్ణ శాంతియు నవలంబింపుడు" అనిన కులమాలే నకులపితకు అంత్యకాలమున బోధించెను. (ఎంగ్లంబడియా 18-11-26.)

* * * * *

రాజులు చేయదగినపని రాణులు చేయదగినపని రస్కిను వ్రాసిన 'సి నేము అందు లిలిను' అను గ్రంథమునుండి

"అన్ని పనులలోను శ్రేష్ఠతము వ్యవసాయము. మనము భూమిని దున్ని వ్యవసాయము చేయుటను గూర్చి 6000 ఏండ్లనుండి కృషి చేయుచున్నాము. ఈ 6000 ఏండ్లలోను ఎంతభూమి సాగుబడికిందకు వచ్చినది? అందులో ఎంతభాగము బాగుగా సాగుచేయబడినది? (హోటెన్టెంటు-కాథలికు క్రైస్తవ కాఖిలు రెండును విశాలముగా వ్యాపించిన విరోపాఖండమున యుద్ధావసరమునందు, ఆర్మ్యుకొండలనుండి బయలుదేరిన నడులు యిప్పటికిని సముద్రముల భిగి ప్రవహించు ఖండమునందు కొన్ని కందలనుండి ఒకవత్సరము పాటు కష్టపడి పనిచేసినచో బాగుచేయగలిగిన బురదనీలలు యథాప్రకారముగానే యుండి యిప్పటికిని ప్రజల నదివేకుల నొసరించుచుండుటకు కారణమై వికలభావ మధ్యభాగ మిగిలిపో నుండెనుగాదా! ఇక అగ్రీకాతీరమును చూడుడు. వెనుక ఫలవంతముగు సుశ్రేణుగా నుండిన ఆ ప్రదేశమునందు కొన్నిరోజులకు ముందు ఒక అరబు జారి స్త్రీ కాటకమువలన రిండిలేక అకటి చిచ్చును భరింపజాలక తనబిడ్డనే చంపి తీసెను. మనరాజ్యమున నవసరమునండినను కొంత విద్యయును మాత్రమిచ్చిన చాలానది దీపముగా నేడుగల ప్రజల కావిద్యయును గూడ నియంజాలకపావుటచే మన కనులయెదుట యొడులక్షలనుండి రిండిలేక చనిపోవుట తలస్థింపలేదా?

రాజుల పనియగు వ్యవసాయము, తరువాత రాణుల పనియగు నేతపని కేర్పాటవడదగినది. ఈవృత్తిని అన్ని దేశముల స్త్రీలును గౌరవముగా నవలంబించియున్నారట. గ్రీకుకన్యలకు క్రైస్తవ గృహిణులును దీనిని గౌరవించియున్నారట. మహాంతరులగు స్త్రీలును హిందూ స్త్రీలునుగూడ కేరళ దేశమున గురువారా

దేశమున గౌరవించియున్నారట. మగ్గుముచెంత మార్పుండి బట్టలనేసి వీడకు నేహము మొనరించియున్నారట. వారు కుటుంబ సభ్యులముగూర్చు మంచుకుబడియుకుండ తిరిగియున్నారట. కుటుంబమువారిందరును ఎరుపురంగుల బట్టలనే ధరించియున్నారట. ఆ స్త్రీలు ధూమ్రవర్ణముగల పట్టుబట్టలను కట్టుకొనుచుండి వారుచిక్రయవనికలను (టాపి స్టీ) చేసియున్నారట. మంచుబట్టలను నేసి వానిని విక్రయించియున్నారట. వారు కటివలయన (గర్టిల్) లను చేసి వర్తకుల కొనంగియున్నారట. ఈ రీతిగా పూర్వకాలమున సారీమణులు చేయుచుండిన నేపని విషయమున పెక్కువేల వత్సరములనుండి మనము చేసికృషి యెట్టిది? ఆరువేల యేండ్లైనను మనకు నేతపని యలవడనదా? క్రద్ధగా మనము బట్టలను చేసియుండినచో మద్యాలంకారములను చీరలను లోటు కలిగి యుండునా? మన మేమిచేసితిమి? మనకు కావలసిన బట్టలను నేయుటకుగూడ మన కొరకలేకపోయినది. నూలువడుకుటను బట్టలను నేయుటకును మేనము యంతకాలం నేర్పరచితిమి. అందువలన పట్టాము లగ్ని కుండములైనవి. ధూమావృత్తియై నవి. పోనీ అందువలన సంపృద్ధిగా బట్టలు లభించినచో పట్టాములలో నెందరు దింపిరి గుడ్డలను విక్రయించుచున్నారట. గుహలో తోడేళ్లకును గూల్లలో పక్షులకును ప్రకృతిమాతయే వసనములను సమకూర్చుచుండగా వనుష్యులు మానసంరక్షణమునకు దారిగానక దీనదశకు పాలగుట చాలా శోచనీయము కాదా? దిగంబరులై సమాధులందున్న వారి ఆశ్మలు "శ్రీస్తుద్దాసా" మేము దిగంబరులుగా నుంటిమి, మీరుమాకు బట్టల నియ్యరై తిరి" అని భగవంతునకు విన్నవించుకుండునా? ఆ దిగంబరులకు నీతకాలమున మంచే శవవసనముగల లేదా? అని రస్కిను వ్రాసెను.

ఇదిచాల కఠినమైన నిందయే యగునుగాని అతడు రాట్టమునుగూర్చి ఎంతపట్టుదలతో బోధించెను. భవవంతముని అంగీకరింపబడినయొకపా ఖండమునుగూర్చియే ఆడిడిటుల నుడివినపుడు చాల వీడదేశముని నిర్ధారణచేయుబడిన భారతదేశమును గూర్చి ఎటుల తెలుపవలెను. (మో.క. గాంధీ-ఎంగ్లంబడియా, 18-11-26)

పాబ్నలోప్యానిటివ్ పన్ను

పన్నులుపసూలుచేయుట ఆపబడుట
పాబ్న, నవంబరు 24:-పాబ్నలో విధింపబడినప్యానిటివ్ పన్నుపసూలు చేయుట ఆపవలసినదిగా న్యాయాధికారి ఉత్తర్వులు జారీచేసిరి. చాలకష్టముల పాలైన హిందువులపైనే పన్ను భారముగూడ ఎక్కువగాపడినది. (ఫీ. (పె.))

విజుఖాలీ సత్యాగ్రహము

శ్రీయుత శరణ్గోసుగారి నాయకత్వము
విజుఖాలీ, నవంబరు 24:-ప్రఖ్యాతిగాంచిన శోభాజనక బారిసాలనుండి సతనసేనుగారు అరెస్టయిన వెనుకత్రాను నాయకత్వము వహించుననియు తెంగాలులో సహాయార్థము సంచారముచేయుదురనియు తెలుపుచున్నారట. (ఫీ. (పె.))

ఉత్తర హిందూస్థానమున ఎన్నికల మాడావిడి

ప్రభుత్వమువారి జాగ్రత 144 పెక్షను
అలహాబాదు, నవం 24:- అలహాబాదుజిల్లాన్యాయాధికారి ఎన్నికలసమయమందు పెగుగుమ్మన్ ద్వ్యములబట్టి ముందుజాగ్రతకోసమై 144 పెక్షనుకొండ 25, 26 తేదీలందు ఎవరను లాఠీతో పిట్టలలో తిరుగుగూడదని ఉత్తర్వుచేసిరి ఆ తేదీలేపాలింగు దినములు (ఫీ. (పె.))

లాహోరు, నవంబరు 24:-లాహోరు బాదసంఘమువారు సమాజకేమి న్యాయమూర్తి మార్చిమాగారి మరణమువలన తమకుగల సంతాపమును వెల్లబెచ్చిరి. (అ. (పె.))

నాగపట్నము, నవంబరు 24:-గవర్నమెంటు ఏతెలు రంగనాథుగారు నిన్ను ఎమిగ్రేషను దిహా ప రి షిం చి రి, సాయంకాలము కొలంబోద్వారా కుండవము వెల్లిరి. (అ. (పె.))

ఆంధ్ర దేశము-సంగీతము

ఈశ్వరీ కథో బ్ర॥ శ్రీ హరినాగభూషణముగారు వ్రాయించిన రీ భాగములను సాకల్యముగా జదివితిని. వ్యాస మయొక్క యువక్రమము- విజయనగరము గానసభవారిని త్రోవపెట్టెనుటకు ప్రేక్షకులుగా దయచేసియుండిన కాకినాడ వాస్తవ్యులయిన దివాకబహద్రుల కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయకుగారి ఉత్సాహవాక్యముమీద, ఇట్టి ఉత్సాహవాక్య మిచ్చిన శ్రీ నాయకుగారు శ్రీ సరస్వతీ గానసభను సంపాదించి ద్రావిడమాతృకగా ఆంధ్రదేశపు సంగీతము వ్యాపింపజేసెనని ద్రావిడమాతృకయగు సంగీతమందు ధాతువుపై తజ్జన్మమైన శ్రోత్రశేయమగురసవాహిక కలదని అభిమానముతో నిరాడంబరముగా దేశసేవచేయుచున్న ధీశాలురు. సంగీతలోలురు- విని యానందించుటకు- గురుమును సన్మానించుటకు పక్షపాతము లేనివారని నేను శతధా వ్రాయగలను. పక్షపాతముకలదేమో యనుటనుగూర్చి నాబుద్ధికి గల్గియున్న యానన్యత్వితో పరిశీలించినవాడనే. అట్టిది వారియందు గానకాద్యపక్షమునందెంతమాత్రములేదని నిస్సందేహమునైనా తిని. విద్యాధికులయిన నాగభూషణంపంతులుగారు విమర్శకాగ్రణులు. వ్యాసమధ్యమనందు వ్రారు. లోకమెఱుంగనలసిన సంగీతవిషయ ప్రవేశికనిచ్చి ఉపసంహరమందు "సమాధానము నాకేతోచుచున్నది. కాని అదియుష్మదు వెల్లడించుట సంభావ్యముగాలేదు" ఇత్యాదివాక్యములతో శ్రీ నాయకుగారి పక్షపాతమునుగూర్చి సందిగ్ధములుపెక్కిరి. ప్రవిడులగు ఆంధ్రులకును గేయభాణులకునుగూర్చి డీకోలుగా నదన్న గూర్వసనిరి. "స్వర్ణమా వర్ణతే విద్యా" యను శీర్షికకు ఒక లెగురాడరాదు. సభను సమకూర్చుటలో దేశమునకు మేలున్నది కాని కీడులేదు. అయినను జయపజయములు దైవాధీనము లనుటను డీకోలు ప్రసంగము గావించిన శ్రీ నాగభూషణంగారు ఎఱుంగనివారు కారు. ఎల్లరిహస్టమనందును రేఖ లుండి ఒకరిచేతికి ఇంకొకరిచేతికి పోల్చిచూపట్టక సామూద్రికకాస్త్రము ఎట్లు విస్తరించియున్నదో- అందఱికి కన్నులు, నోరు, ముక్కు- చెక్కులునుండి అనిర్వచనీయమైన భేదముగల్గి ఓజస్సునందు ముఖము లొకటికొకటికంటె పొందర్యపద్ధతిలో ఎట్లు భేద మగుపడుచున్నదో అట్లే గాయకులందు ధాతుమాతువుల అభ్యాసమానముచే రంజనసందర్భములు వేఱులు సంగీతకాస్త్రము నర్ధియున్నది. ఇట్టిసందర్భములో డీకోలుపద్ధతిలో సదస్సు గావించినను గుణనిర్ణయము పూర్జ్యము. తత్పరిణామమున ఆధిప్రసంగములు- అపాంభావములు వెల్లడియగును. మనగానము కర్ణాటకగానమని వ్యవహార ప్రసిద్ధి. అవలంబనందు ద్రావిడులలో సంగీతము వొకకళగా నాధారపడవలసిగా దానినలన జీవించువారు పెక్కులైనా లెక్కకునచ్చుచున్నారు. ఆంధ్రులలో అభిమానముగా నభ్యసించువారు గణింపగా రెక్కున. భాషకైతే యాంధ్రముయి కర్ణాటకగానమాతృక యొప్పుననుండగా, అందోధాతులక్షణమును నిర్ణయించినవారు ద్రావిడు లయి యొప్పురునుండిరి. ప్రాచీన లాక్షణికులయిన సోమనాథ, కల్లినాథ, రామామాత్యు, గోవిందామాత్య, శ్రీనివాస, అహోబిలాదులు ఆంధ్రులయినను ప్రస్తుతగోళభాషితులైన జన్యజనక రాగములకుఁ దిద్దయైన వేంకటమఖి ప్రవిడుడుగనుక, త్యాగరాాయాదులయిన వాగ్గేయకారులు ఆంధ్రులయి యుండి వేంకటమఖి శిష్యపరంపరలోని వారై యుండిరి గనుకను మనయాంధ్రమాతృకను విడిచి ద్రావిడులను, జన్యజనక రాగధాతువుల ద్రావిడపద్ధతిని విడిచి మనయాంధ్రులయినను ప్రత్యేకింపబడునట్లు వీలు చూపట్టుటలేదు. లోకములోని యేసంగీతయందైనను ద్రావిడులు, ఆంధ్రులు భేదభావములు ప్రదర్శించుకొనునాకైనను సంగీతవిషయములో సోదర సోదరీ బాంధవ్యములో మేనత్తకాడును, మేనమామకూతురు పెండ్లివారి వియ్యాలపారితసముగా వర్తిల్లదనియున్నారు, సరిట్లునున్నారు. మాతువు మనదిగనుక ధాతు సంబంధమువ్వారైన ద్రావిడులను మగ పెండ్లి నారివలె నెంచి మనము ఆమవారి పక్షమున్నట్లుదరించుచున్నాము. వాగ్గేయకారత్వయియుండిన శ్రీనాగభూషణంగారు కర్ణాటకగానచరిత్ర మెఱగిన వారు ధాతు(స్వర) పద్ధతికి ఆనాన్యదైన వేంకటమఖి యువంతము తెలిసినవారు. మాతృక (సాహిత్యము) లనురసించిన త్యాగరాజప్రభృతులను గూర్చి ఆనందింప గలవారు సుగ్రహాంశపథిలో ఆంధ్ర నాయకుల నందఱిని మనస్సునకుఁ దెచ్చుకొని వారి ధాతుమాతువులలో ధాతు తొర్రుల్యమును గుర్తించ గలవారు. అట్లే ద్రావిడగాయకులెల్లరను గ్రహించి వారి ధాతుమాతువులలో మాతృకాభ్యుదయను ధాతువుపైని నిర్ణయింపగలవారు. ఈసందర్భములో తభియ్యాలవారి పేచినిచెప్పి

3120

IT CAN BE IMPROVED

No matter what quality of Coffee is used or how carefully it is prepared, the delicacy of its flavour will be improved and increased by adding to it : : : : :

MILKMAID BRAND CONDENSED MILK

This is only logical because Milkmaid Condensed Milk is guaranteed pure full cream cow's milk of such a rich uniform quality that all the fragrance and creaminess of cow milk is combined with the aroma and flavour of the coffee : : : : :

PROVE THIS AT LITTLE COST.

Buy a Trial Tin of

MILKMAID BRAND CONDENSED MILK

from your dealer for Annas 2 or send Annas 3 in stamps together with your name and address in full to : : : : : MILKMAID MILK, P. O. Box 396, CALCUTTA.

దానిని దేశపరముగా గాక శ్రీనాయకుగారిమీద తెట్టుటకేవలము న్యాయముగాదు. సదస్సును డీకోలున కని మనముగాని వారుగాని గావించినను వైసందర్భములను బట్టి ధాతువందు మనము మాతువందు వారు ఏకీపోదురు. ఇది నిశ్చయమే! కాబట్టి సామరస్య భావములు పాదుకొనుటకై మాతృపక్షమువారైన మనము వారిని సన్మానించిన-దో దానిలో సుగ్రహాణము అనుకరణకై కట్టనని యెంచవలయునేగాని నిందాకోపణముగానిఆంధ్రోద్యమముగానివెల్లడవలెయిరాదు. మనగాయకులలో ప్రతిభావంతులులేరని యెవ్వరును తలంపరు. కాని ఉన్నవారు సంస్కరింపజేయవలెను. సుములుబట్టి రత్నముల వంటివారని ఆనల్లరినిగూర్చిఅందఱును తెలిసినవారే! శ్రీనాయకుగారి గట్టిపాదని ప్రోత్సహించు వారే. ద్రావిడులలో వాగ్గేయకారులు లేరనియు మనలోనున్నారనియు మిశ్రులు వ్రాసియుండిరి. మనలో వాగ్గేయకారులంతటిప్రతిభ కలవారున్నారు. కాని ప్రశస్తమైన గేయభాణులతో సంగీతమును నర్తించ జేసినవారే! లేరు. వాగ్గేయకారుల చరిత్రములో కవ పటివారును ఉత్తములును వీర మర్పయ్యగారే! ఇప్పటివారిలో బ్ర॥శ్రీ ఆదిభట్ల నారాయణరావుగారు చెప్పవలసినవారు. వారి ధాతుమాతువుల రసనాసౌందర్యము విమర్శించుటకు నేను కారు - నామిశ్రులయిన నాగభూషణంగారు సమర్థులు. నాగభూషణంగారు వాగ్గేయకార్యమునకు సమర్థులే! వారు గేయభాణులను విరివిగా రచించి వ్యాపింపజేసి ఆదిరువమును సార్వకపజముకొనుటకు వకీలువృత్తినుండి విడిచిపెట్టెను. తీరికగల్గించుకొనవలెను. ఇంక నావ్యాసమును ముగించెదను:- మనదేశములో ద్రావిడమాతృకయైన సంగీతము విరివిగా వరుసకి క్రింద వ్యాపింపజేయుటయే దేశీయ లసద్దేశయిరాదు. దాక్షిణ్యాలగానమునుయథాస్వాధ్యాయపద్ధతినించుటలేదేఇప్పటి మనయాంధ్రగాయకులకు గొంతలేదు కీలు గల్లునున్న వని మఱువరాదు. శ్రీనాయకుగారు దాక్షిణ్యాలగానము నావరించుటలో ఆంధ్రులమేలు కోరియేలేవు నేనుభావమేమియులేదు. అందువల్ల మనవారికి నుంచి వినికి జ్ఞానాభివృద్ధి గల్గుచున్నది. వారిభావములైన సంగీతపక్షములో నవనామములు గలించినవో నవి కృత్యమున వాదములని నేనునమ్మెదను. ఆంధ్ర

ద్రావిడగానములు- కర్ణాటకగానముని శీర్షికగల్గియుండుటచే ఆంధ్రోద్యమదులు పనియుండదు. గోలువాద్యము, స్వరగత్తు, జలతరంగము, ఘటము, డోలు, నాగస్వరము, హస్తపాటము ఇట్టివీరి కలలో ద్రావిడులకు పేరున్నది. మనయంద దది నామమాత్రముగా లేదనికూడ చెప్పవలయున్నది. ఇంట్లకు మనకు దాక్షిణ్యాలతో సరసముగా నుంచెనివో మనకిభాగములు నిర్దష్టములుగా లభించుటెట్లు? కాబట్టి మనకుండు సుములను మనము మఱచి క్రొత్తసుములను సంపాదించుటకు జాతీయసహస్యాలను వెలుదేలనీయక విద్యావినయంపన్ను లనుఖ్యాతిని ఆంధ్రులకు శ్రీనాగభూషణం పంతులుగారు సార్వకపజ దగియున్నారని నాప్రార్థన.

దుర్వార్యు జగన్నాథశర్మ.

హిందీనభ-వీలూరు

నేను వీలూరు హిందీనభకు అభ్యర్థకుడుగా నుండుట కంగీకరింపలేదు.

హృషీకేశశర్మ.

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:- సారస్వంది రామశాస్త్రిగారు
ఆంధ్రవాక్యమునందలి ప్రకరణము యను నన్నయ భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరణమున కిది చుక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతీయములను విమర్శించి నన్నయభట్టు సూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతీయముల సుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వమును న్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తృకము కాదనవారి వాదములన్నియు సప్రమారాముగా ఖండింపబడినవి. భాషా కేసు తెల్లట ముఖ్యముగా చూడవలసిన విశేషము తెన్నియొకలవు.- నెల 0-12-0. పోస్టేజి వేణు మే నే జ రు. ఆంధ్రపత్రిక 7. తంజావూరు, మద్రాసు.

వ్యవసాయపు రాయలుకమిషను

శాసనసభ

నిన్నటితో చెన్నపురియందు విచారణ ముగియుట
ప్రారంభంపె, హచ్చిన్ సన్, ఛాంపియన్ గారల

సాక్ష్యములు

వ్యవసాయ రాయల్ కమిషనువారు నిన్నటిసాయంత్రముతో చెన్నపురియందు విచారణముగించిరి. నిన్నటిసాయంత్రము మేజరు జనరలు హచ్చిన్ సన్, ఛాంపియన్ గారలతో ఆధ్యక్షులు హెర్బర్టు ఛాంపియన్, ప్రారంభంపెనివారు సాక్ష్యము లొసంగిరి.

మేజరు జనరల్ హచ్చిన్ సన్ గారు

కమిషనువారిచే విచారించబడి ఈక్రిందివిధముగ సాక్ష్యము నొసంగిరి. ఆహార పదార్థములు, జీర్ణక క్షిణిగూర్చి వివరించుచు బాగుగ కష్టించెడి మనుజుడు 19 డౌన్సుల వరియన్నమును భుజించుననియు, ఇంతకు మించి భుజించిన జీర్ణములు దుస్తరమని లెక్కింతు కలరానల్ మెక్లే గారు కనుగొనియుండిరనియు, వరియన్నమును భుజించువారు సామాన్యముగ దినమునకు 1 1/2 యల్బీల వరియన్నమును భుజింతురనియు ఆహారమును వండుట యందు జీర్ణక క్షిచాలవర కాధారపడి యుండుననియు, గట్టి చపాతీలు (రొట్టెలు) సులభముగ తీగ్గము గాజాలవనియు బట్టిరి. వ్యవసాయదారులు భుజించు ఆహారము ఆయాప్రాంతములబట్టి భేదించుననియు తమకావిషయమై అధికముగ తెలియదనియు బట్టిరి. తూర్పుతీరమునలి వ్యవసాయదారులు సగటున వరియన్నము 24 డౌన్సులనుండి 30 వరకును, పశ్చిమ డౌన్సులు (వారమునకు మాడుమారులు భుజింతురు) మాంసము 1/2 డౌన్సు, (10 దినములకొకమారు) నూనె 1/2 డౌన్సు మొదలు 1 డౌన్సును, అధికముగ పాలు పెరుగును గైకొనెదరని బట్టిరి. 1. తగినంత ఆహారమును భుజింపక పోవుటవలన దేహబలము తగ్గిపోవును. 2. చాలినంత భుజింపనిచో జాడ్యములనుండిన రక్తం చుక్కానగలకై తగ్గిపోవును. 3. చాలినంత మంచి యాహారమును గైకొనిన సామాన్య ఆరోగ్యమును బడయవచ్చును. చాలినంత యాహారమును గైకొననిచో మనుజునిబుడిగిగూడ హానికలుగును. మనశ్శక్తి తగ్గుటయేగాక, సరియగు ఆహారము లేనిచో ఆసంతృప్తి, అసౌఖ్యము, నిస్సారము, నిరుత్సాహము గలిగి ఈ గుణములతో కొంతకాలము ఉన్నాననునగుట దిగును. ఆహార విషయమై ఇతరదేశములందుగావించిన పరిశోధనలనుబట్టి ఇందలి తోషము పేదరికముకంటె అజ్ఞానమువల్లనే గలుగుచున్నదని కనుగొనబడినది. అట్టి పరిశోధనగావించుట కీ క్రిందియంతములను నూచించుచున్నాను. 1. రాష్ట్రమునకు వివిధప్రాంతముల, వానాతరగతుల ప్రజల ఆహారపదార్థములు. 2. ఆహారసాయనము. 3. ప్రతి ఆహారముయొక్క జీర్ణక క్షి అనుమానము లేక క్షియంతములు. 4. కాటకములు మొదలగు సమయములందు మౌనించు ఇతరఆహారపదార్థములు. 5. ఆహారసంరక్షణము, విభజనము. 6. స్వర్ణపదార్థముల ఉపయోగము. 7. పదార్థముల గంటమొదలగు అంశములతో విచారణలు గావించవచ్చును. చార్మిన్సును తొలగించుట కష్టము; అజ్ఞానమున త్వరలో కాపనవచ్చును.

వ్యవసాయదారుల ఆరోగ్యమునకై ప్రయత్నముల గావించవలెను. ఆరోగ్యవిధులెరిగియుండుట, సరియగు జీవితక్రమమును జైనికొనుటవలన జాడ్యములు రాకుండ గాపాడుకొనవచ్చును. ప్రచారము, ప్రదర్శనములవలన ఆరోగ్యవిధుల తెలియజేయవచ్చును. ఐనను అట్టి ఆరోగ్యజ్ఞానము అనుదినము ప్రజలలోగొనిపెట్టలగు వైద్యునివలన బాగుగ విస్తరింపగలదు. జబ్బును లాత్మాకముగ నివారించుటగాక ఇకముందు జాడ్యమురాకుండు చికిత్సప్రధానముగ నేర్పబడవలెను. విశ్వవిద్యాలయ విధానమందు పరీక్షయములతో దీనిని జేర్చవలెను" అని బట్టిరి.

ప్రారంభంపెనివారి సాక్ష్యము

కమిషనువారి ఎదుట ప్రారంభంపెని యజమాను లీక్రింప విధమున సాక్ష్యమొసంగిరి. వ్యవసాయ విద్యాపరిశితులను గూర్చి తమ యభిప్రాయమును తెల్పుచు వ్యవసాయశాఖలయందు విద్య నభ్యసించిన పిమ్మట భూములందు వ్యవసాయము జేయు విద్యార్థుల సంఖ్య తక్కువనియు, మిరాసీదారుల బిడ్డలు వ్యవసాయము నభ్యసించగల అనుమానసానమం దొకకళాశాలను స్థాపించిన చాల ఉపయోగకరముగ నుండుననియు బ

గ్రంథాలయమహాసభ (విలూరు)

మూసెల 30 తేదీ ప్రదయం 7 ఘంటలకు (పాండురంగసినిమాహాలునందు)

శ్రీ నాథం కృష్ణారావుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

ఆంధ్ర దేశగ్రంథాలయప్రతినిధు లెల్లరు రా ప్రార్థితులు. ప్రతినిధిరుసుము ఏమీలే

ల్లి. తగిన పెట్టుబడియుండి, ఉత్సాహము లెయుండిన పట్టణ ప్రాంతములందు జీవనాధారమునకై గ్రంథము పెంచుట తోటలు నాటులు ప్రోత్సహింపబడవలెను.

ఎరువు

స్వాభావిక, నిర్మిత ఎరువులయొక్క విలువను లాభములను ప్రజలు గ్రహించినచో వీని ఉపయోగమును విస్తరింపగలదు. ఎరువులను ప్రజలలో విస్తరింపజేయవలెనని ప్రదర్శనములు జరుపుటావశ్యకము. ప్రతిగ్రామమునందును ఒక ప్రదర్శనశాలము నేర్పరుచుట వాంఛనీయము. కాని తాలూకాకు నాలుగు స్థానములలో మొట్టమొదట ప్రారంభింపవచ్చును ఈప్రదర్శనములు వ్యవసాయ శాఖప్రదర్శకుని అధికారముక్రింద నుండవచ్చును. అట్టి ప్రదర్శన స్థానములందు స్వాభావికమగునవి గాక నిర్మితముల ఎరువులనే ప్రదర్శింపవలెను. ఇతర భూములందు విత్తనముల ఉపయోగించుట వ్యవసాయ నూతన విధానములను ప్రదర్శించుట మొదలగువానిని జరుపవచ్చును. కృత్రిమము ఎరువు సామాన్యభూముల కవసరమయి మాయనుభవము వలన జెప్పగలము. ఎరువుల యొక్క ఉపయోగము ప్రదర్శనముల వలన రుజువు జేయబడిన పిదప వానిని పంచి పెట్టుట కొక విధానము నాలో

పథముగాని ఆప్తులెప్పుట అసంభవము గావున ఈవిషయములో సహకారసంఘములు తోడ్పడగలవు. దబ్బుచెల్లించికొను సంఘములకు ప్రత్యేక డిస్కౌంటు నొసంగదము. దక్షిణఇండియాలోగల వందలకొలది సహకారసంఘములలో సహకారసంఘసభ్యులకు ఎరువును గొనుటకై సాయముజేయు సంఘములు అరడజనుకంటె అధికముగ లేవు. వ్యవసాయశాఖకును, సహకారసంఘములకు అధికముగ సహకార ముండుట అవశ్యకము. తిరిగి చెల్లించుటకు పూచీయుండినచో సహకారసంఘములద్వారా ఆప్తునిచ్చుట కెనను మేము సంసిద్ధులమై యున్నాము.

ఎరువుల అమ్మకమునందు అభివృద్ధి

గుంటూరు జిల్లాలో 1925 సం॥ నందు 68 టన్నుల ఎరువు 1926 సం॥ ఇప్పటివరకు 268 టన్నుల ఎరువు అమ్మకమైనది.

నెల్లూరుజిల్లాలో 1922 సం॥లో ఒకరు నిదర్శనమునకై ఒకటన్ను గొని పిదప 1926 లో 83 1/2 టన్నులనుగొనిరి. ఈజిల్లాలో 1925 సం॥న 27 టన్ను లమ్మకమైనవి. 1926 లో 70 టన్ను లమ్మబడినది. చెంగల్ పట్టు, ఉత్తర, దక్షిణ ఆర్కాటులు, తిరునెల్వేలి, నీలగిరి జిల్లాలలోగూడ బాగుగ అమ్ముడు పోయినది.

వ్యవసాయశాఖవారొనరించు కృషియంతయు ఉద్యోగ ప్రచరణములయందే అణగిపోవుచున్నది. దేశభాషలలో కరపత్రముల ప్రచురించు టత్యవసరము. చదువనునేర్చిన ప్రతిరైతును ఈ పరిశోధనాఫలితములను జరుపు టొక నియమముగ నుండునట్లు చేయవలెను.

వ్యవసాయ పదార్థముల ఉత్పత్తికి సంబంధించిన పరిశ్రమలను ప్రభుత్వమువారు స్థాపింపబూనుకొనుట సమంజసముగ ఎంచజాలము. పరిశ్రమ వ్యవసాయము రెండును వేర్వేరు అంశములు. ఒకదానితోనొకటి కలుపబడరాదు. నిదర్శనములు జరుపుటదప్ప ప్రభుత్వము పరిశ్రమలను స్థాపించుట యుక్తమని మే మంగీకరింపజాలము. వ్యవసాయ పనిముట్లలో క్రొత్తవానిని ప్రవేశపెట్టుట, నూతన యంత్రముల నుపయోగించుట మొదలగు విషయములపై వ్యవసాయశాఖ ప్రచారమొనరించి, ప్రదర్శనములద్వారా వాని ఉపయోగమును బోధించి, సహకారసంఘములద్వారా వాని అమ్మకమును ప్రోత్సహింపవచ్చును. కాని పరిశ్రమల స్థాపించుట యందు తాము జోక్యముగైకొనరాదు" అని పల్లిరి

హెర్బర్టు ఛాంపియన్ గారు

సైదాపేట టీదర్సు కారేజీ అధ్యక్షులగు హెర్బర్టు ఛాంపియన్ గారు కమిషన్ వారియెదుట సాక్ష్యమొసంగుచు భారత దేశమందలి ఉన్నతవిద్య కేవలము గుమాస్తాలను ఉద్యోగులను తయారుజేసెడి విధాన మని ఆక్షేపణగలవనియు, ఈనూతన యంత్రము హేతుకముకాదనియు బట్టిరి. ఇంగ్లండుదేశములో సెకండరీ పాఠశాలకు గుమాస్తా ఉద్యోగములు లభించునని ఆశతోపంపెదరు. ఈ యర్థములో బాలుగు ఉన్నతవిద్యార్థివ్యాపాహమువలన భూమిని (వ్యవసాయమును) వదలిపోవుట ఇంగ్లండునందును ఈ దేశమందును ఒకేవిధముగ ఆచరణయందున్నది.

కాని రెండుదేశములకొక భేదముమాత్రము గలదు. ఇంగ్లండునందు గ్రామజీవితమునుండి పట్టణజీవితము నభివృద్ధిచు విద్యార్థులు పెక్కుమందియున్నను ఇంగ్లీషువారియందు దన్నితరగతులవారియందును ప్రత్యేకముగ వారిజాతికి స్వాభావికమగు లక్షణమువలన వారు బాహ్యజీవనమును భూమిక్యపిని అభిలషింతురు. కాని విద్యాధికుడు మద్రాసీయుడు తనస్వాభావికగుణమువలన అతనిదృష్టి భూమిపై (వ్యవసాయముపై) బోక పట్టాములయందు నివసించగోరును. మరియు ఇంగ్లండునందు విద్యాధికులు 2000 బాలులేక పట్టణజీవితమును గడుపవలెనవచ్చినను విశ్రాంతిసమయములందు ప్రకృతిజ్ఞానము నార్జించుచుండురు. భారతదేశమందు విద్యాధికుడు భారతీయుడు స్వాభావికజ్ఞానము నార్జించగోరుడు. అందుచే స్వాభావికజ్ఞాన మీదేశమున అత్యల్పము. దీనికితోడు సాంఘికోన్నతతరగతులలో గాయకత్వముజేయుట కాక్షేపణయొకటిగలదు. కావున ప్రజలనృప్తిని గుమాస్తా, ఉద్యోగీయజీవితములనుండి భూమిక్యపి పైకి మరల్చు ప్రయత్నములు జేయవలెను.

యం. ఆర్. జయకరుగారు

రిస్పాండు వాయకులగు జయకరుగారును, కాంగ్రెసు ప్రముఖులగు, జమ్నాదాసు మెహతా గారును, బొంబాయినగరమునుండి భారత శాసనసభకు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

చింపవలెను. ఒకేకేంద్రమునుండి సానిక డిపోలకు పంచిపెట్టుట దుర్విచిత్రముగావించవచ్చును. వ్యవసాయశాఖవారి తోడ్పాటుతో ఈవిధానము చాలఉపయోక్తమైనదని క్రిందినివ్వనర్హములగు రుజువుపరుగు జాయయిటిమి. చేపఎరువు కిగినంత లభించినచో ఇంకెంతయో ఫలితముండెడిది. గుంటూరు, రేపల్లె తెనాలియొక్క ప్రక్కల జిల్లాలయందు వ్యవసాయశాఖయొక్కయు, మాయొక్కయు పనివలన చేపఎరువు చాలవరకమ్మునుపోయెను. శైవులముట్టు బాగుగపండెను నూనన లగు పిండువరకు ఎరువును కొననందున విరివిగ డిపోలను నెలకొల్పు విధానమొకటి. యుండుటవరకు సానికవ్యవసాయప్రదర్శనముల నెక్కువకృత్యతో జరుపవలెను. వడ్డు రాగులు మిరపకాయలు పోగాను మొదలగు వానిని పైరుజేయుటయందు పోటీ యుండుట మంచిది. ఇదిరైతులకు ప్రోత్సహజనకములగు నుండుటకై ఆయాసానికపరిశీతల కనుగుణముగ జరుపబడవలెను. వ్యవసాయపరిమాణమును వృద్ధిజేయుటకుగాని నైపుణ్యమునకుగాని వ్యవసాయశాఖవారు యోగ్యతాప్రక్రమ లొసంగుట వలన మిక్కిలి ఉపయోగముండును.

అట్టిప్రదర్శనములు జయప్రదముగ జరుపుటకు వ్యవసాయశాఖలో ఎరువులమ్ము ఫరములు సహకారముజేయుటకు సిద్ధముగనుండురు. వేలకొలది చిన్నచిన్న కొనుగోలుదారులెల్లను

అక్షయనామ సంవత్సరం కార్తీకమాస బహుళ సప్తమి, శుక్రవారము

జాతీయవారము

[దొంతరాజు వెంకటాద్రియ్యగారు]

మ. ఇనుఁ డస్తంగతుఁడైన నిర్దయతఁ డన్
హింసించు దోషకరుం
డని భృంగీరవత్తెవంబున నితాం
తాక్రోశమున్ జేయుచున్
వనటం బొందెడు పద్మినీహృదయసం
తాపాగ్నిధూమం బనన్
ఘనసంఘంబులఁ బోలి క్రమ్మె దిశలన్
గాఢాంధకారచ్ఛటల్.
మ. అలపెంజీకటిలోన నొంటిగ న్వకి
యావాసమున్ బాసి యా
జలజాతాక్షి ప్రభుత్వశాసనతిర
స్కారంబుఁ గావించి వి
హ్వలచిత్తంబున వీధులన్ గడచి ప
త్యస్తేషణోద్వోగ మై
జలియన్వాలకుఁ బోయి పోయి తుడకా
స్థానంబు పీక్షింపఁగన్.
సీ. జ్వలనశిలాఘాతముల పరఃపరలచే
దళితాఖిలాంగులై పోలియువారు
దారితరనురక్తధారానవంబున
దాహపీడితు లాచుఁ దలఁకువారు
వైఁబడ్డ శవగాత్రభారధూర్వహతచే
నలిగి యార్తరవం బానర్పువారు
దారుణ మరణవేదనల కోర్వఁగలేక
తల్లడ మొంది మూర్ఛిల్లువారు
నగుచుఁ బడియుండి రచట శవాభిక్షరణి
* * *
నాటి పాంచాలదేశ జనంబువారు.
ఉ. మాసనసీమ భీతి వొడ
మన్ నలినాక్షుని సంస్మరించి య
మృణవతీవిభూషణన
మంచితధైర్య మెలర్ప సర్వమున్
బీనుఁగుమెట యైనప్పటి
వీరలమున్ గలయంగఁ జూచి తాఁ
గానఁగలేకపోయె నిజ
కాంతునఁ దచ్చవసాగరంబునన్.
గీ. దై వయోగంబు కఠినఁ దత్సమయమందు
వోయమపథమున నొక్క విద్యుల్లతాంగి
నీలనీరదపటలంబు నిర్గమించి
తరణికిరణద్యుతుల మించి మెఱసిసంత.
చ. సరసిజనేత్ర కన్గోనియె
నన్నిహితస్థలమందు శోణితాం
బరములవాని, మ్లానముఖి
పద్మమువాని, నిమిలితాక్షునిన్

బారిఁబారి వేడిమూర్ఖులను
పుచ్చెడువాని, ధరిత్రిపైని సాం
పటి పడియున్నవాని విగ
తాఖిలతేజనిఁ బ్రాణనాథునిన్.
ఉ. కన్నుల శోకబాష్పములు
క్రమ్ముకొనన్ బతిమ స్తకంబు నా
యన్నులమిన్న మెల్లన ని
జాంకతలంబునఁ జేర్చి “నాథ! ఆ
పన్నశరణ్యుఁడైన భగ
వంతునియక్కటికంబుకల్పినిన్
గన్నులఁ జూచుభాగ్య మయి
నన్ లభియించె” నటంచు నేడ్చుచున్.
చ. తనువునఁ గాఱు శోణితపు
ధారల నల్లన నది యది నా
ధుని ముఖపద్మమున్ జెఱఁగు
తోడను వీచుచు సుతవాయునే
చనమున కర్హకృత్యములు
సల్పుచునున్నెడ “నిందసింగు” లో
చనముల విప్పి కన్గోనియె
సన్నిధి నున్న నిజాంగనామణిన్.
చ. తన కీలాటియనన్ కలె నను సం
తాపంబున్ బాష్పలో
చనుఁడై నోట వచింపఁ జాలక పిపా
సాపీడితుండల్లు దోఁ
చిన నబ్బంగి నెఱింగి ధాత్రిపయిఁ ద
చ్చిష్టాంగమున్ జెట్టి యం
గన ప్రాంతంబునఁ దోయమున్ వెదకు సం
కల్పంబునన్ లేవఁగన్.
క. ఆయదనున నటఁ గావలి
కాయుచునున్నట్టి భటనికాయమునందున్
సాయుధుఁడై యొక్కఁ డతిరో
షాయతమతి నరుగుదెంచి యంగనతోడన్.
ఉ. “ఓసి! భయంబు లేకీటుల
నొంటిఁ జరించెదు ప్రేతలన్ సమా
శ్వాస మొనర్ప వచ్చితివె
సైనికశాసనముల్ దలంపవో
దోసరి” యంచుఁ బల్కుచును
దుర్మద మొప్ప నిఁకేమనందు నా
భాసురగాత్రికంతముఁ గృ
* * *
మ. రమణీకోమలకంఠనిర్గతగళ
ద్రక్షప్రవాహంబు వ
క్రమునన్ జాతిన నిందసింగు సలిల
భ్రాంతిన్ వెనక్ గ్రోలి జీ
వములన్ బాసె; లతాంగి రాలు గరఁగన్
వాపోపుచున్ భర్తగా
త్రముపై వ్రాలి తదీయదివ్యపదవిన్
బ్రాపించె శీఘ్రంబుగన్.
* * *

సీ. పతులకై చని ప్రాణతతులఁ గోల్పడి కృతా
ర్థతఁ గన్న సాధ్యమతల్లులార!
స్వాతంత్ర్యసంగ్రామసంరంభమునకు మీ
తనువు లర్పించిన యనఘులార!
అభము శుభం బెఱుంగక పిన్ననాఁడెదు
ర్మరణంబుపాలైన చిఱుతలార!
* * *
పావనం బయ్యె జలియనువాలబాగు;
తాపకీనపవిత్ర క్తంబె సుమ్మి
ప్రథితసంపూర్ణభారతీయస్వరాజ్య
కలితపట్టాభిషేకైకజలము తలప.
గీ. స్మరణఁజేతుము మిము రెండుసాధనముల,
స్మారకదినంబు జాతీయవార మొకటి;
తీర్థములలోనఁ గడుఁ బుణ్యతీర్థ మగుచుఁ
గ్రాలుచున్నట్టి “జలియనువాల” యొకటి.

నందనందనా!

[పాలూరి సీతాపతిరావుగారు]
(లలితకవితాకుటీరము)

గీ. నీలవారిధరశ్యామ నీరజాక్ష
నకలకల్యాణగుణధామ సరసనామ
పాలితాఖిలసురజాల భవ్యశీల
సతతము నిన్ను స్మరియింతు స్వాంతమందు.
ఉ. శ్రీవనజాననాదిసుర
కేఖరపూజిత మై సమస్తశో
భావహ మై త్రిలోకజన
వందిత మై శ్రితరక్షణంబు నై
పావన మై తన ర్చెడుభ
వచ్చరణాంబురుహద్వయంబునే
భావమునం దనారతముఁ
బాయక కొల్చెద నందనందనా!

గీతా

ఈశ్వరీ

ఇది వసంతాగమంపులేయిగురుజాడ,
ఇది యరుణరాగపులకిత, మిది యనంత,
మిం దడుగు జార్చుచుంటి, వెంటేని ధన్య
తమమవు గదమ్మ, అవని గీతామతల్లి!
నవనవోస్మీలరాగ మందాక్ష వై, న
వోధవై, మందయానవై, ఉదయకేళి
కొఱ కెచటికేగుచున్నావు? ఎఱుంగరాని
తలఁపు లివిమాకు, మధురగీతామతల్లి!
పుపుటడుగుత్రోవ—నీచన్నపాడుపుటాశా
నిగనిగలు జాజావారు లేనగవుచాయ
నంటి, నీనీడ నంటి, వెన్నంటు చుంటి,
దాఁకొనకు మమ్ము, ఉదయగీతామతల్లి!

మనుష్యులుదేనివలన బ్రతుకుదురు?

టాల్ స్టాయిగారి కథ

(ఒక హైందవ యువతీమణి)

నైమను నొక చెప్పులకుట్టువాడు భార్య బిడ్డలతో నొకచిన్నగుడిసెలో కాపురముండెను. ఆతడు కష్టపడి సంపాదించునదియే జీవాధారమై యుండెను. మాలి తక్కువయ్యెను, ఆ హారము ప్రియము నగుటచే నేదినమున తెచ్చినపైక మాదినను న క నరిపావుముండెను. భాగ్యభర్తలరువురకును కష్టకొనలు తొక్కటే గొట్టె చర్మముండెను. ఆదియు చినిగి పాతనగుటచే చాలకుండెను. రెండునవత్సరములనుండి కొనవలెనన్న పైక ము మిగులకుండెను. శీతకాలమునకు పూర్వమే నైమను కొంత పైకము నిలువ చేసియుండెను.

ఒక దినమున చర్మము కొనటకై పట్టణములోనికి బయలుదేరినను. గ్రామస్థు లీయవలసినపైకమిచ్చినచో చర్మములు కొనవచ్చునని యలెడు యిల్లు బయలు దేరి యుండెను. ఒక నేర్వగానియింటికిబోయినిలువ నతడుగ్రామమున లేడనియు, నైవారమునక తప్పకపైకము సద్గుణముచేయించెదననియునతని భార్య చెప్పెను. ఇంకొకవ్యవసాయదారునియింటికిబోవనాతడు తనవద్ద పైకము పూర్తికలేదని కొద్దిపైకమే మిచ్చెను. ఏమి యయితోచక మరిరెండు యిండ్లకు బోయి ప్రయోజనములేక విడిగి కొనవచ్చున పైకముతో తాగినైమను యింటివారి బట్టెను. వారిలో నొకడు చెప్పులు బాగు చేయుమని యాయనని తీసికొని పొవుచు తనలో తా నిట్లని తలపొయుచుండెను.

“గొట్టె చర్మములలేక పొయినను నాకు చలిలేదు. త్రాగిన సారాయమునను యెముకలలోనికి ప్రవేశించి నేడి మిగులగ జేసినది. నాకింకచర్మము లేకున్నను జరుగును! కానినా భార్య విచారిండును. పనిచేయించికొని పైకమిచ్చుట కిష్టమనా యగాండు సంజేహించును. పాపము! పైకములేదట! భూములు పశువులు నుండియున్న వాళ్ళ, యిల్లు యిబ్బంది పడుచుండ నాగతి యేమనవలయును? నేను నిలుచుచోటునందుమాత్రము నాకు హక్కుగలదు. నేను కష్టపడి సంపాదించునదియే జీవ నాధారము. ఒక్కదినమున విక్రంతి తీసికొందమన్న జరు గదు.”

ఈ విధమున తలపొయుచు నాత డావీధిమధ్యపునకు వచ్చెను. తలయెత్తించుచుండి యచటనున్న యొక నిర్జనగృహ ద్వారమున నేడియొల్లెగనగుచుండెను. కనుచీకటిలో ప్రాణాప శిష్టుడైన మనుష్యునిగాదానిని పొల్కుగల్గెను. మరియొ దగ్గరగ బోయి యానునమృదు వస్త్రహీనడని తెలిసికొని, యచటికి బోయిన కీడుమాడు ననుభయమున పరుగెత్తసాగెను. ఆమను ష్యుని నెవరో చంపిపడచేసి యందురని నైమను ననుకొనెను. కొంతదూరము పొయినవెనుక నైమను వెనుకకు తిరిగి చూడ, ఆనునమృదు లేచుచుండెను.

తనలో నడగియున్నప్రేమ తన్ను వెనుకకు మరల్చెను. చలిచే వగుకును ప్రాణాపశిష్టుడుగ నున్నవానిని, రక్షించుకొరిక గలిగెను. ఆతడు దొంగయే యనుకొన్నను తనవద్దనున్న పైకము స్వల్పము. ఆతడు జీవములతో నుండునట్లు తెలిసియుండుటచే ఆనూతనపురుషునియొద్దకు వచ్చి పరీక్షించెను. చలికి కొయ్య బారి యుండునని నైమను గ్రహించి వెంటనే తాను ధరించిన చొక్కాను తీసి యతనికి దొడిగెను. తనవద్దనున్న చెప్పులు గూడ నతనికాళ్లకు దొడుగుపరికి శరీరమునకు కొంచెము ఉష్ణము గలిగి ముఖమున జీవకళ లగుపడెను. ఒకచేతికి తనచేతిని వహాయ మగనిచ్చి రెండవచేతికి తనచేతిలోని కట్ట నొసగెను.

“చలి యధిక మగుచున్నది. పొవుదమా?” యని నైమను నడుగ, యా నూతనపురుషుడు మెల్లగనడుగులు వేయసాగెను. ఆతడు ఒక్కసారి యతి దీనమైన తన చూపులను కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ నైమను వైపుకు మరల్చెను. నైమనుకు మనస్సు మెత్తబడెను.

“నీ వేగలేకుదవు!” అని నైమను నడిగెను. “నా దీప్రాంతము గాదని యతడు జవాబియ నైమను మరల “నీవిక్కడి కెట్లు వచ్చితి” పని యడిగెను. “చెప్పరాదు.” “ఎవరైన నడించెరా?” “భగవంతుడే శక్తించెను” అని యతడు బదులుచెప్పెను. “వనచో భగవంతునియజ్ఞ నెరవేరవలెను; ఎచ్చటికి బోయెదవు?” అని నైమను నడుగ నడిగెను. నూతన పురుషుడు “ఎచ్చటికైన నొక్కటియే” యని ప్రత్యుత్తరమిచ్చి యూరకుండెను.

అతని మానమునకు నైమను వింత పడెను. అంగ సౌందర్యమును జూడ నొక యసాధారణపురుషుడుగ కన్పడుటచే దొంగ కాదని నిశ్చయించుకొని నైమను మెల్లగ నడిపించుచు నాతని తన గృహమునకు తీసుకొని పోయెను.

2-వ ప్రకరణము.

మెట్రియోనా (నైమనుభార్య) ఆ దినమున వేకునజాము న లేచి పుల్లులకొట్టి, నీళ్లు తెచ్చి, పిల్లలను భోజనముపెట్టి తాను భుజించి యాదినముంతయు తీరిగనేయుండెను. రొట్టె యింకను పెద్ద ముక్క యున్నది. నైమను పగలు పట్టణములో భోజన ము చేసినచో రాత్రికి కొద్దిగనే భుజించును. ఈ రొట్టె యింకొక దినమునకు సరిపోవును. అని యనుకొనుచు ఒక చినిగిన చొక్కాను కుట్టుచు కూర్చుండెను. పట్టణములో తనభర్త చర్మములు కొనుమించునని తలచెను.

“నాభర్త నట్టి యనూయకుడు. ఎంత చిన్న సిల్లలైన నాతని మోసము చేయవచ్చును. కాని యలె డొకరిని మోసముచేయ జాలడు. అతడు మాకున్న రెండు చొక్కాలను తీసుకువెళ్లెను. కావున నాకు చలి బాధ యెక్కువగనున్నది. నాభర్త యాల స్వముగ బయలుదేరినను యీసరికి గృహమునకు తిరిగి రావలసి నది” అనియనుచుండగనే నడవలోచెప్పుడునటచేసాదనిచొక్కా కు గ్రుచ్చి లేచి వాకిటి తలుపు తెరచెను. అచ్చట నైమను తలకు టోపీయైనతని యొకనితో నిలబడియుండుట చూచెను. సారాయము వా స న కొద్దిగ నా మె కుత గు లు ట చే మరి యొక త్రాగుబోతునుగూడ తీసుకొనివచ్చెనని యామె తలచెను. వారిరువురును లోనికిబోవ మెట్రియోనా మెల్లగ నాలోచించుచు లోనికిబోయెను. ఆనూతనపురుషునికి తలకు టోపీయైనతనియొక శరీరముకు వస్త్రములుగూడ తనభర్తయే మిచ్చెననియు తెలిసికొనెను. నైమను టోపీ, చెప్పులక్రింద పడచేసి యొక కుప్పిలో కూర్చుండి మరియొకదానిలో నా క్రొత్తవానిని కూర్చుండజేయెను.

భుజించుటకేమైన యిమ్ముని నైమను భార్యవైపుకు తిరిగి యడిగెనుగాని యామె ప్రత్యుత్తర మియ్యక వారివైపుకు కఠిన మగ చూచుచుండెను. భర్త సారాయముత్రాగి మరియొక త్రాగుబోతును వెంటగొనివచ్చెనను అనుమానమువలన మనస్సున ఆమెకు క్రోధము ద్విగుణమయ్యెను. నైమను, ఆయాగ్రహమునకు లక్ష్యముచూపకుండ నామెతో మరల “మాకొరకేమియు నండ లేదా?” యని యడిగెను.

మెట్రియోనా యాగ్రహమింక మనస్సులో నిమగ్న లేదు. పొంగి యొక ప్రవాహమున నైమనుమీదికి వచ్చెను. “పండితినిగాని మిక్కిలికాదు! నీవు మతిబోవువరకు తాగినట్లు న్నావు. చర్మము గొనుటకుబోయి యెందుకు పనికిరానియొక దిగంబరిని గొనివచ్చితివి? తాగుబోతుల కిచ్చట భోజనములే” దనెను.

“మెట్రియోనా! బుద్ధిహీనురాలినలె నేల వాగెదవు? అతడు చలిచే బిగుసుకొనిపోయి చావు బ్రతుకులు తేలని సితి లోనుండ తీసికొని వచ్చితిని.”

“పైకమంతయు నేమి చేసితివి, ముందుగ జెప్పు?” మని మెట్రియోనా యడుగ నైమనుపైకము తీసి బల్లమీద పడవేసెను. పైకము జాగ్రత్తపరచి “త్రాగుబోతులను, దిగంబరులను వెంట తీసుకు వచ్చినచో నెట్లు జరుగును? మనకే జరుగుట కష్టముగ నుండ ఈప్రపంచములోని అనాధులకును, అప్రయోజకులకు ను నేను పెట్టజాలను. నీవు త్రాగుబోతువనియే నిన్ను వివాహ మాదనని చెప్పియుంటిని” అని యామె యేమేమియో గొణుగుకొనుచు కోపోద్దేకము నడచికొన ప్రయత్నించెను.

మర్యాదస్పృహ యొనచో నాతడేల యిల్లు దిగంబరిగ నుండునని యామె తలచెను. భర్తనడుగ యతడు “నేను చూచుగరికి మంచువలన బిగిసికొని, ఆకలివలన శోష వచ్చి పడి యుండెను. సమయమునకు నేను బోనిచో నతడు చనిపోయి యుండును. నేను నాదుస్థులను తొడిగి తీసికొని వచ్చితిని. మెట్రియోనా! కోపమువలదు. మనమందర మేదేని యొక దినము న చావలసిన వారమే.” అని యామెను సమాధానపరచెను.

ఆమె యా నూతన పురుషునివైపుకు చూచెను. అతడు చేతులు ముడుచుకొని బల్లమీద తలవానికొని మనస్సులోని వ్యాకులతను చూపు మానమును దాల్చియుండెను. నైమను, “భగవంతునిమీద నుండుభక్తికి నిదర్శనముగనైన యతనిచే నప్రతిప బడిన వారిమీద ప్రేమను చూపుము.”

మెట్రియోనా మనస్సప్పటికి శాంతించి లోనికిబోయి మిగిలియున్న రొట్టెయు కత్తులను వారియొద్ద బల్లమీద నుంచెను. రెండు గిన్నెలలో సారాయముగూడ బల్లమీద పెట్టెను.

నైమను క త్తితో ముక్కలుకోసినతరువాత యిరువురును భుజించిరి. అప్పటికి గూమె మనస్సున బాటసారియందు ప్రేమ యం కరించెను. అతనిముఖ మప్పటికి లేజోవంతమై తలయెత్తి యామెవైపుకు చూచినవెను.

భోజనమైనతరువాత మెట్రియోనా బాటసారి నిట్లు ప్రశ్నించెను.

- “ఎక్కడనుండి వచ్చితివి?”
- “నాదీ ప్రాంతముగాదు.”
- “ఆ పిధికెట్లు రాగలిగితివి?”
- “చెప్పవలను వడదు.”
- “ఎవరైన నిన్ను శిక్షించిరా?”
- “భగవంతుడే నన్ను శిక్షించెను.”
- “దిగంబరివిగ నుంటివా?”

“కొయ్యబారి స్వప్నవాలెయక చచ్చుటకు సిద్ధముగ నుండ నీభర్త నాకు వస్త్రములిచ్చి రక్షించెను. తరువాత నీవు భోజనముపెట్టి ప్రాణములు కాపాడితివి. ఆనర్హత్యరుడు మిమ్ములను రక్షించును.” అని యతడనెను.

మెట్రియోనా అదివరకు కుట్టినయొక చొక్కా, రెండులగులు ఆరనిచ్చి వాటిని దొడిగికొని పొయ్యినవద్ద వెచ్చగ పండుకొమ్ముని చెప్పి తాను భర్తవద్దకుబోయి బయలండెను. కాని నిద్రపట్టలేదు. “రేపటియందయమునకు రొట్టిలేదు. పోయి మార్తావద్ద బదులు తెచ్చెదను” అని మెలకువగ నున్నతనభర్తతో చెప్పెను.

“రేపటిమాట బ్రతికియున్నచో తెల్లనారిన తరువాత చూచుకొనవచ్చును.” అని నైమను బదులుచెప్పెను.

“మంచివానివలెనేయున్నాడు కాని తనపూర్వచరిత్ర నేలయో చెప్పడు.”

“అతని కేవలమే కారణము లుండవచ్చును.”

“మన మొకరికి యిచ్చుచుండుముగాని మనకొకరేలయీ యరు?” అని మెట్రియోనా ప్రశ్నించెను. అందులకేమి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకును నైమనుతోచక, పండుకొమ్ముని భార్యను మందలించి తాను నిద్రించెను.

3 వ ప్రకరణము

ఉదయముననే నైమను నిద్రనుండి లేచుసరికి భార్య రొట్టి తెచ్చుటకు ప్రక్కయింటికి బోయియుండెను. పిల్ల లింకను రొట్టిలేకపోవుటవలన గృహమంతయు నిశ్శబ్దముగ నుండెను. ఆ నూతనపురుషుడుమాత్రము నిర్బలమైనతనవృష్టిని ఆకాశము వైపుకు మరల్చియుండెను.

నైమను నతని యొద్దకు బోయి కూర్చుండి “మిత్రమా, ఆకలి గొనిన కడుపున కాహారమును, వస్త్రహీనమై యున్న శరీరము నకు బట్టలును కావలయును. అందు లభకష్ట పడవలయును. నీకేమి పని చేతనగును” అని అడిగెను.

“నాకేమియు చేతగాదుగాని నేర్పినచో నేర్చు కొనెదను. మగవాండు పనిచేయవలయును. నేమచేసెదను.”

“నీవేలేమి.”

“పైఖలు”

“నీ వృత్తాంతమునస్ఫులకు జెప్పకున్నను నీజీవనముగడచుటకు నీవుకష్టపడవలయు నేనుచెప్పినట్లుచేసినభోజనముపెట్టి తలదాచితావునిచ్చెదను.”

“భగవంతుడు నిన్ను రక్షించునుగాక! అట్లే చేసెదరు.”

నైమను చెప్పులును ముచ్చెలు కుట్టుటనేర్చుకొనుకాలము లోనే మైఖలు నేర్చుకొనెను. అతని నూత్నబుధికి నైమను వింతపడెను.

మైఖలు కొంచెముగ భుజించి యెక్కువగ పనిచేసెడి వాడు. పని ముగించి యాకాశమువైపుకు చూచుచు కూర్చుండును. మొదట మెట్రియోనా భోజనముపెట్టినప్పుడు నవ్వెను. మరల నెవ్వడు నవ్వియుండలేదు. అనవసరముగ బయటికి బోయి గాని యొకరితో మాటాడిగాని యెరుగడు.

ఇట్లాక సంవత్సరముగడచెను. అతనితో సమానుడగు పనివాడెక్కడను లేడని వాడుకయగుటచే యెంతయోదూరము నుండి చెప్పులు కుట్టించుకొనుటకు జనులు వచ్చుచుండిరి. ఇరువురును దినపెల్లయు పనిచేసినను తేమలకుండెను.

ఒకదినమున నిరువురును పనిచేయుచుండ ధనికుడొకడు మూడుగుట్టుముల బండి నెక్కివచ్చెను. అతనితోగూడ విలువగల దుస్తులు ధరించిన యొక పరిచారకుడు వచ్చి యుండెను. నైమను నట్టి వానిని తన జన్మమున చూచి యుండలేదు! నైమనుకండ్ల కరిచి వికృతాకారముగ తోచెను.

అధనికుడు గుమ్మమువద్దవంగి, లోనికివచ్చి యొకకుర్చీ లో కూర్చుండి ఈయనపురిలో యజమాని యెవరియోడిగను. సైమను ముందుకువచ్చెను. అంతట నాధనికుడు బండిలోని తోలును తెప్పించి “ఇటువంటి తోలును నీవెప్పుడును చూచియుండవు. తోలు ప్రశస్తమైనది. జాగ్రత్తగ ముచ్చెలను కుట్టవలయును. నేను చెప్పినది శ్రద్ధగ వని చేతనైన తీసికొనుము. లేనిచో నావలన కాదని విడంపుము. సంవత్సరములోపల ఆకారము చెడినను కుట్టాడినను నిన్ను కైదులో వేయించెదను.

సైమను మైఖలుల వైపుకుతిరిగి తనసంజేహమును తెలియబరచెను. కాని మైఖలుముఖము ధైర్యమును నూచించుటచే తోలు తీసికొనెను. మైఖలుబుద్ధియంత, నాధనికునివెనుక నొక మూలకు మరలెను. ముఖము లేజోవంతమై అతడు నవ్వెను. సైమనుఇంట్ల ప్రవేశించినతరువాత నతడు నవ్వుటకిది రెండవ సారి యగుటచే సైమనుకు వింతగదొచ్చెను. ధనికుడుమాత్రము కోపమున అట్లే ల స కి లిం చె ద వు? చెప్ప బాగుగ కుట్టుము” అనిచెప్పివెడలిపోయెను. పోవునప్పుడు గుమ్మమువద్ద తలవంచుకొనుట మరచెను. అందువలన నొకపెద్దశబ్దము తల గుమ్మమునకు కొట్టుకొనుటవలన గలిగెను.

తరువాత సైమను మైఖలుతో “మనమిప్పుడు కష్టమైనపని ఒప్పుకొంటిమి. తోలు ప్రశస్తమైనది గావున చెప్పలు కుడరనియెడల తిరిగి తోలుకొనియిచ్చుసామర్థ్యములేదు. నీవు బాగుగ కత్తిరించియుమ్మ; నేను కుట్టెదను” అనిచెప్పి మైఖలు తోలును మధ్యమడచి కత్తిరించెను. మెట్రియోనా యాత నిపని రెప్పవాలకు చూచుచుండెను. తనభర్త కత్తిరించు నట్లు తడు కత్తిరించుటలేదని యామెతోచెను. కత్తిరించిన తరువాత నతడు ముచ్చెలకుట్టక సాదాచెప్పలు కుట్టుటచూచి యడుగుదలచియు సంతోషించుచు నూరకుండెను.

మైఖలు, భోజనసమయమునకు సాదాచెప్పలు సిద్ధపరచియుంచెను. పిలువవచ్చిన సైమను ఆచెప్పలనుచూచి ముచ్చెలు కుట్టుమనిన సాదాచెప్పలు కుట్టితిని. చర్మము వృధాయయ్యెను. మరల నిటువంటిచర్మము నే నెట్లు గొనియియగలుగుదును? అని యనుచుండగనే పీఠితులుపు తట్టిన శబ్దమయ్యెను. తలుపుతీయ నదివరకు ధనికునితో వచ్చిన పరిచారకుడు గుట్టుమునెక్కి పగర్చుచు వచ్చియుండుటగాంచిరి. సైమనతనికి సమస్కారము చేసినిలచెను. అతనియజమాని బండిలోనే చనిపోయెననియు తలుపుతీయుననికి శవము క్రిందికి దొర్లెననియు నతడుచెప్పెను. అందువలన సాదాచెప్పలు మాత్రమే శవమునకు తోడుగుటకు కావలెననిచెప్పి అదివరకే సిద్ధముగనుంచిన యాచెప్పలను మైఖలీయ తీసికొని వెడలిపోయెను.

4-వ ప్రకరణము

మనుష్యులు దేనివలన బ్రతుకుదురు

ఇట్లు మైఖలు సైమనుఇంట్ల ప్రవేశించి యారు సంవత్సరములు కావచ్చెను. యజమాని కాలనియెడల ప్రేమయధికమై అత డెవరైనదియు ప్రశ్నించుట మానివేసెను.

ఒకదినముదయమున, మైఖలు ఒక కిటికీలోను, సైమను నొక కిటికీలోను కూర్చుండి చెప్పలు కుట్టుచుండిరి. మెట్రియోనా కుండలు సగ్గుకొనుచుండ పిల్ల లాడుకొనుతెరి ఒకడు కిటికీలోనుండి బయటికిచూచి కేకవేసెను. ఎప్పుడును తలయెత్తి యెరుగని మైఖలు అకస్మాత్తుగ నటు తిరిగిచూచుటగాంచి సైమను వింతపడియెను.

ఒకస్త్రీ యిరువురు కవలలను వెంటబెట్టుకొని వచ్చుచుండమైఖలు రెప్పవాలకుయే వారివైపుకు చూచుచుండెను. ఆమెయు పిల్లలను తీసికొని లోనికివచ్చి కూర్చుండి, “ఈ పిల్లలకు ముచ్చెలు కుట్టగలరా?” యని యడిగెను. మైఖలుండులకు యిదివరకెన్నడును కుట్టలేదనియు కావలసినచో కుట్టుదుమనియు చెప్పెను.

ఆమె “ఈ నలిగియున్న కాలుకు ఒక ముచ్చెయు, రెండవకాలికి మూడును కుట్టినచో యిరువురుకును కవల పిల్లలగుటచే సరిపోవును” అనెను.

సైమను కాలుకొలుచుచు “నీమె యిట్లేపుట్టె నాయని” యడిగెను.

“లేదు. వీరలు పుట్టినవెంటనే తల్లి చనిపోవుచు దొర్లుటచే నీమెకాలు నలిగెను.” అని యామె బదులుచెప్పెను.

మెట్రియోనా “ఏండ్లు మీపిల్లలుగారా? కానిచో నెవరిపిల్లలు?”

“నాపిల్లలుగారుగాని నేనే పెంచితిని.”

“ఇతరుల పిల్లలయండింత ప్రేమయా?” అని మెట్రియోనా వింతపడెను.

“నేను వాండ్రు నాపిల్లలుగనే పెంచితిని. నా కొక కొమారుడు గలిగెను. గాని భగవంతుడా తనిని గొనిపోయెను.” మెట్రియోనా మరల వాండ్రెవరి పిల్లలని యడుగ యాస్త్రీ వాండ్రవృత్తాంతము నిట్లని చెప్పెను.

“ఇప్పటి కారు సంవత్సరములకు పూర్వము వాండ్ర తలిదండ్రు లొకేవారములో చనిపోయిరి. తండ్రి కట్టెలమ్మకొను వాడుగ నుండి యొకదినమున కట్టెలు కొట్టుచుండ చెట్టు తన మీదనే విరిగిపడుటచే యతడు వెంటనే మరణించెను. భార్య గర్భవతియై యుండి నిద్రావారములు లేక మూడుదినములుమాత్రమే బ్రతికెను. భర్త చనిపోయిన దుఃఖము నోదార్చువా రెవ్వరును లేకుండుటచేతను, తినుట కావారము లేకపోవుటచేతను మూడవదినముననే యతికష్టమున ప్రసవించి చనిపోయెను. ప్రాణము పోవునప్పుడు దొర్లుటచే నీమె కాలు నలిగెను. మరుసటి దినముదయమున నేను చూచుటకై బోయితిని. అప్పటి కా గ్రామస్థుల కీ దుఃఖవార్త తెలిసి యక్కడికి వచ్చిరి. శవమునకు స్నానము చేయించి పెట్టెలో పరుండబెట్టి శ్మశానమునకు తీసికొనిపోయిరి. అచ్చట వారందరూ, “ప్రస్తుతము పని విడతల్లి గావున నీవు వీరిని పెంచుము. తరువాత నేమేదైన యేర్పాటు చేసెదము.” అనిరి. అప్పటికి నాకొమారుడు కనిమిదవ మాసము. పాలు సమృద్ధిగ నుండుటచే యిందుకంగీకరించితిని. రెండుసంవత్సరములు పెరిగి నా కొమారుడు చనిపోయెను. ఈకాలు నలిగిన పిల్ల బ్రతుకదని నిర్లక్ష్యముగ చూచితిని గాని కొన్ని దినములకే జాలిగొని ముగ్ధరను సమానముగ చూచెడిదా నను. మరల నాకు సంతతి గలుగలేదు. మా సీతీయు వృద్ధిబొంద నా భర్త తాను పని చేసిన కార్యగారములోనే భాగసుడుగజేరెను. ఈపిల్లలు యింట్ల లేనిది నా కొక ని ము సమై న గ డ వ దు. వారి తోడ నే నా యానందము” అని కన్నీటిని తుడుచుకొనెను.

మెట్రియోనా “తల్లితండ్రులు లేకున్నను జీవింపవచ్చును గాని భగవంతుని ప్రేమలేనిది జీవింపజాలము.”

ఇట్లు వీరిరువురును మాటలాడుచుండ మైఖలు వెనుక యదుర్భతకాంతి బయలుదేరెను. అతడు ఆకాశమువై పుకుచూచి నవ్వుచుండెను.

5-వ ప్రకరణము

అస్త్రీ యిరువురు పిల్లలతోను వెడలిపోయెను. మైఖలు పని మానివేసి భార్యభర్తలతో “నేను పోయెదను. నెల వొసంగుడు. నేనుచేసినతప్పు లేమైన నున్నచోక్షమింపుడు” అనెను.

మైఖలు వెనుక గలిగినకాంతి యధికమయ్యెను. సైమను లేచి “స్వామి, మీరు సామాన్యులు గాక దేవతాపురుషులవలె నగుపడుచున్నారు. ఇంక మిమ్ములను ప్రశ్నించుటకుగాని, మీ సీతి నడుగుటకుగాని, మిమ్ముల నాపుటకుగాని మే మశక్తులము. మీరు మా యింటికి వచ్చునప్పుడు మానముగానుండి నా భార్య మీకు భోజనము పెట్టినప్పుడు నవ్వితిరి. అప్పుడు మీ ముఖము లేజోవంతమయ్యెను. వర్తకుడువచ్చి ముచ్చెలు కుట్టుమని చెప్పినప్పుడు రెండవసారి నవ్వితిరి. అప్పుడు మీ ముఖమున లేజున్న ద్విగుణమయ్యెను. ఈస్త్రీయిరువురుపిల్లలను తీసికొనివచ్చినప్పుడు మూడవసారి నవ్వితిరి గనుక మీరెండులకు నవ్విందయి వినగోరెదము.”

మైఖలు “భగవంతుడు నన్ను శిక్షించెను. ఇప్పటికి నన్ను తడు క్షమించియున్నాడు. మూడుసమస్యలు నేర్చుకొనుటకై నన్నీలోకమునకు బంపియుండెను. నీ భార్య భోజనముపెట్టినప్పుడు మొదటిదియు, వర్తకుడు వచ్చినప్పుడు రెండవదియు, స్త్రీ యిరువురుపిల్లలనుతీసికొనివచ్చినప్పుడు మూడవదియు తెలిసికొన గలిగితిని. భగవంతుడు నాకు మూడు సమస్యలు తెలియజేసినందువలన క్షమింపబడితిని తెలిసికొని మూడు పర్యాయములు నవ్వితిని” అని చెప్పెను.

సైమను మరల “భగవంతుడు మిమ్మెల శిక్షించెన”ని యడుగ “అప్పుడే ప్రసవించిన యొక స్త్రీ జీవమును తీసికొని రమ్మని దేవుడు నన్నంపెను. ఆమె నన్ను చూచి ‘ఓదేవదూతా! మూడు దినముల క్రిందటనే నాభర్త మరణించెను. నాకు దిక్కెవరును లేరు గనుక నేను మరణించినచో నీశువుల నెవరును చూడరు. వాళ్లకు కాళ్లు వచ్చువరకు నన్ను బ్రతుకనిమ్మని యతీదీనముగ బ్రతిమాలెను. నేనెండులకు జాలిగొని వెనుకకు మరలి యాసంగలివిన్నవింప నాజగద్రక్షుడు నామీద కోపించి ‘నీవు తిరిగి నరలులోనికి బోయి ఆమె జీవముతీసి మూడు సమస్యలు నేర్చుకొని నావద్దకు రమ్మ. అంతవరకు నిన్ను క్షమింపజాలను. మనుష్యునిలో నివసించునదియేది? మనుష్యునికి యివ్వబడనిదియేది?

ది? మనుష్యులు దేనివలన జీవింతురు? అనియన నేను వెంటనే మరలి వచ్చి యాస్త్రీజీవము తీసితిని. మరల స్వర్గమునకు బోవుచుండ దారిలో నొక పెద్దగాలి వచ్చి నన్నుక్రిందికి పడద్రోసెను. ఆమెజీవుడుమాత్రము పైకెగసెను.”

“నేనుక్రింద నొక పొలములోబడి మెల్లగలేచి నీవుచూచిన యాయాశ్రమమువద్దకు వచ్చితిని. తలపులు మూసియుండుటచే నాగుమ్మమువద్దనే తలదాచికొంటిని. చలియన నేమియో యెరుగనినేనప్పు డాభాధకు నిలవలేకపోయితిని. ఆకలి యనునదిగూడ అప్పుడే చవిచూచితిని.” అని మైఖలు తానీలోకమునకు వచ్చిన వృత్తాంతమును చెప్పెను.

భార్య భర్తలిరువురును మైఖలుయొక్క నిజవృత్తాంతము తెలిసికొన గలిగినందుల కానందించిరి. భయసంక్రమ మిలితములైన యానందబాష్పము లిరువురుకును రాలెను. మరల నతడిట్లు చెప్పవారంభించెను.

“నీకటిపడిన కొలదియు ఆకలియు చలియు నధికమయ్యెను. ఇట్లు బాధపడుచుండ నీ నగపడితినిగాని నీ కుటుంబ విషయమే యాలోచించుట చూడ నీవు నాకు సహాయము చేయునట్లుగుపడలేదు. భగవంతునికి వెరచి మృత్యుముఖమునకు బోవుచుంటివని నాకు తోచెను. (ప్రేమయున్నచోటనే భగవంతుడుండును.) ప్రేమ శూన్యమై భగవంతుని యనుగ్రహమునకు దూరమై పోయితిని. నీవు మార్గములోనే చనిపోవుదువని తలచి తినిగాని నీలో నడగియున్న ప్రేమజయించి మృత్యువును పారదొలెను. నీవు తిరిగివచ్చునరీతి నీ ముఖమున నూతన జీవకళ లగుపడెను.

ఇంటివద్ద నీ భార్యయు నట్లే యగుపడెను. మృత్యువామె నావరించియుండుటచే నాకప్పుడు శ్వాస పీల్చుటగూడ కష్టమయ్యెను. నీవు భగవంతునిగురించిచెప్పినత వివాతనే యామె మనస్సు మరలెను. అప్పుడు నా ప్రథమ సమస్య తెలిసికొన గలిగితిని. మనుష్యునిలో నివసించునది ప్రేమ యని తెలిసికొంటిని.

ఒక దినమున నొక వర్తకుడు వచ్చి సంవత్సరమువరకు నుండు చెప్పలు కుట్టుమని చెప్పెను. ఆతనివెనుకనే నా స్నేహితుడైన యొక దేవదూత యగుపించుటచే ఆ వర్తకుడు నూరాస్తమయము గాకుండ చనిపోవునని తెలిసికొంటిని. తన ఆయుష్ పరిమాణము తెలిసికొను జ్ఞానము భగవంతుడు మనుష్యున కొసగ గలేదని నా రెండవ సమస్యను తెలిసికొంటిని.

మనుష్యులు దేనివలన బ్రదుకుదురను మూడవ సమస్య తెలియక పోవుటచే నింక కొంతకాలము నేనుండవలసివచ్చెను.

ఆరు సంవత్సరములు గడచెను. ఆ స్త్రీ యిరువురు పిల్లలను తీసికొనివచ్చెను. ఆమె వారిని రక్షించిన విధమును విని మనుష్యులు ప్రేమవలన జీవింతురను మూడవ సమస్యను తెలిసికొంటిని.”

6-వ ప్రకరణము

మైఖలు శరీరము వస్త్రహీనమై మరల రెక్కలువచ్చెను. విశేషకాంతియుతమును నాలేని శరీరమును చూచుట దుర్భవమయ్యెను. ఆతని కంఠస్థని యాకాశములో నుండియే యనునట్లుగ వారికి వివచ్చెను.

“అందరును స్వసంరక్షణవలనగాక అన్యోన్యమురాక మువలనగూడ బ్రదుకుదురు. బిడ్డకేమి కావలయునో, తల్లికి తెలియు జ్ఞానముభగవంతుడు మీకోసంగెను. నేను మనుష్యులలో నుండునప్పుడు మీ ప్రేమవలననే బ్రతికితిని. ప్రతివారను ఎవరిని వారు చూచుకొనుటవలనగాక; ఒకరిమీద నొకరికుండు ప్రేమ వలన బ్రతుకుదురు.

భగవంతుడు జీవించుటకుమాత్రము ఆయువు నిచ్చియుండెనని యిదివరలో తలచితిని. ఇంకను విశేష మేమన భగవంతుడు నునకింకను యధికజ్ఞాన మిచ్చియున్నాడు. అతని సృష్టిలోని వారందరును వికమత్యము గలిగియుండవలెనని, ఎవరి యవసరము వారికి తెలుపుటయేకాక, యొకరియవసర మొకరు తెలిసికొనుజ్ఞాన మొసంగెను. ఇట్టి పరస్పర ప్రేమవలన భగవంతుని యాజ్ఞ నెరవేర్చినవార లగుదురు. ప్రేమయున్నచోటనే భగవంతుడుండును.”

అని యనుచు దేవదూత దేవునిస్తుతింపుచు నొకపొల పాడెను. ఆధ్వనికి గుడినెయంతయు హాక సైమనుభార్య బిడ్డలలో చూర్చిలెను. గుడినెలోనుండి యాకాశమున కొకపెద్ద మంటగలుగ మైఖలు పైకెగిరిపోయెను.

సైమనుకు తెలివవచ్చునరీతి గృహమంతయు యథాప్రకారముగ నుండునెను. అతని కుటుంబము మాత్రమే విగిరియుండెను.

పూర్వాధునిక విద్యలు ఇంద్రయ్యని దేశాభివృద్ధికి మార్గము

[చరిత్రాని సూర్యారావుగారు]

సృష్టి యనాది నుండి, పరమేశ్వరుడు సృష్టియందే సకల జీవరాసులకును స్వతంత్రబుద్ధి, వ్యక్తిత్వముతో ప్రసాదించి యున్నాడు. ఇంద్రుని ప్రపంచములు జంతు, పక్షి, భాతువర్గము లని మువ్విధములుగా వ్యవహరింపబడుచున్నవి. అందు జంతుసంకేతు లనంతములు. మఱియు వానిలో అందజ, పిందజ, ఉద్భిజ, స్వేదజములని వివిధతరగతులు గలవు. ఇవి యెల్ల చేతనములనియు, తమతైలపాపాదాదులై నచేతన నులనియుఁ జెప్పబడు చున్నవి. చేతనాచేతన మయం లైన యీ ప్రపంచమునందు మానవుం డభివృద్ధుగా సమస్తకాస్త్రాదులచేతను పరిగణింపబడుచుండెను.

చరిత్రాని సూర్యారావుగారు సృష్టియందు ఏ యితర జంతువునకు లేని మహత్తరమైన బుద్ధివిశేష మొకటి మనుజునందావిర్భవించి యున్నది. ఆబుద్ధిని తన జ్ఞానసంపత్తిచే వికసింపజేసిన కొఁది మనుజున కందరానిఫలము లేదని బుద్ధి మదగ్రగణ్యులై యున్న విషయంబై. సమస్తము లను ఇహ సౌఖ్యసంపదలును పరసౌఖ్యమునకు సచ్చిదానందపరిణామాలా భారములను ప్రధానసాధనములు ఈ జన్మమునందే లభించును. అక్కఱించునది “మృత్యో మానసో దేహో దేహీనాం తుణ్ధిం గరం” మానసదేహము లభింపజేయవలె; దేహియు తుణ్ధిం గరము కావున నీ జన్మమునందే ముక్తిపదవి సాధించుట కనువైనది. “వైశంపయినాథం” అని చెప్పబడుచున్నది. “సౌఖ్యసంపదల కాకరము బుద్ధిసంపదను సన్మన్యమున నుపయోగించుచును జూడు పశుతుల్యులుగా పరిగణింపబడుచున్నాడు. “అహంసాధియ...”

జ్ఞానేహినిః పశుభిస్సమాః || అని యీ బుద్ధివిశేషము తప్ప మనుజులకు పశువులకు తారతమ్య భేదములేదని చెప్పబడుచున్నది. ఈబుద్ధివిశేషముచేతనే మున్ను పరమమార్గభోగములుగానున్న దేశవాసు లిప్పుడు అఖండసామ్రాజ్యధురంధరులై వెలయుచున్నార.

మనొకప్పుడు సర్వవిషయములందును అత్యున్నత స్థితి నంది నాగరికగ్రగణ్యులను గాంచిన దేశము లిప్పుడు నామమాత్రావిప్లవము లై యుండుట తటస్థమయినది. దేశము క్షిప్రాధికారిగానుండి చింపిరిగిడ్డలను ధరించిన దరిద్రులగు రేపు రాజై వెలగలడు. నిన్న చక్రవర్తిగా నున్నవాఁడు సేరు తన తిండిలేక దరిద్రులగు కాగలడు. ఏది కాళ్ళకంబు? అక్కఱించునది లోకానుభవము గల మనమార్గము “అనిత్యాని శరీరాణి, విభిన్నానై కాశ్వేతిః, నిత్యం సన్నిహితో మృత్యుః ధర్మస్య త్యక్తతాగతిః ||” అని శరీరంబునీత్యంబునయు, విశ్వేంద్ర ము కాశ్వేతంబునయు గావున కాశ్వేతసౌఖ్యము నిచ్చు మోక్షమునకు ప్రయత్నించవలయునని కాస్త్రబోధన మొనర్చియుండిరి. ఈ ప్రపంచపు మార్పుదైవ్యయందు. ప్రకృతివై సర్ది కమనుడు. ఏది యనుకొనినను మానవ జన్మసౌఖ్య స్వాతిత్వములను బడయుటకు జితనము సలుపుట ప్రయత్నికీ విధి. ఒకే బాతిగాని, ఒకే దేశముగాని సర్వకాల సర్వావస్థలయందును తామే యధికారులై సమస్తసౌఖ్యసంపదలను అనుభవించవలెనని భగవత్సంకల్ప మెన్నటికినిగాదని ప్రాపంచికచరిత్రను దిలకించినవారలై గను విస్మయముకాగలదు. ఎంతకాలము మనుజుడు సర్వవిషయములందు, ఆధ్యాత్మికబుద్ధితత్వగ్రాహి, తనవిద్యుక్తధర్మ ప్రకారము సంపదించునో అంతకాల మతః దానందసౌఖ్యమనుభవించుచునే యుండును. తద్విద్యుక్తములై ఆతనికుప్రసహతులు. కనుకమనుజుడు తనబాహ్యుండంబరసౌఖ్యములకలశమున గాంచకపోయినను ఆత్మనందసౌఖ్యము లనుభవించును.

శ్లో || కింవైద్యోఽస్మితిభిః పురాణపక్షైః కాస్త్రైర్మహావైష్ణవైః
స్వర్గగ్రామకుటీనివాసభూమిః కర్మక్రియావిధిమైః
ముక్త్యైకం భవదుభాభారచవాద్యంపకాలానలం
స్వాత్మానందపదప్రవేశకలసం శేషావశిష్టతయః.

(826 వేదీ. భర్తృహరి.)

వేదములచేగాని, స్మృతులచేగాని, పురాణముల చదువుటచేగాని మిక్కిలి విరివిగల కాస్త్రములచేగాని, స్వర్గ మనది యొక పల్లెటూరియంట కాపురమునకున్న స్నానాదికార్యములను సలుపుటందు ద్రిమర్మబుడచేగాని నేమియు బ్రయోజనము గలదు. పూర్వకర్మములచే పయింబయినోడగూర్చబడుచుండు

సంసారదశఃఖిసమాహులుగాలాగ్ని నలే నూలించునదైన యాత్మస్వరూపానందానుభవమును గడించుట యొక్కటి చక్కఁదక్కిననన్నియు రిత్తజేరపువ్యాపారములతో సాటియే యగును. మనుజుఁడు తనయంగావిర్భవించియున్న బుద్ధిసంపత్తును వికసింపజేయుట ప్రధానసాధనము. విద్య (విద్య అనగా జ్ఞానము. విత్ అనగాభువునండి పుట్టినది) ఈవిద్యగ్రంథవాగ్రూపముల వికసింపవలెను. ఈవిద్య భౌతికంబాధ్యాత్మికంబని ద్వివిధముగ నొప్పుచుండె.

ఇంద్రయ్యగోచరమై, ప్రకృతప్రమాణమై, కేవలము ఇహసౌఖ్యమే ప్రధానముగాగలది భౌతికంబు. దీనినే ప్రకృతి కాస్త్రంబు లనియెదరు. పరోక్షమై కంటికి గానరాకుండైనను ఊహజనితమై ఇంద్రయ్యగోచరమైన (పరమాత్మ, జీవాత్మపుణ్యము, పాపము మున్నగువిషయంబు లందు విమర్శింపబడును) సంగతులనుచెల్పుచు ననుమానాదిసాధనంబులచే నాధారపడి పరమందు బుద్ధిగలిగి వర్తించునది ఆధ్యాత్మికంబు. ఇత్యుప్రత్యక్షానుభవవిధములుకావు. పెద్దలవాక్యంబులందును, క్రుతిస్మృతి, పురాణేతిహాసులందు నమ్మితోఁగూడియున్నవి. మొదటిది కేవలము ప్రకృతికి స్వాధీనత యొందున్నది. రెండవది సాపేక్ష్యమనియుఁ దెలియుచున్నది.

మొదటిదానియందు మనముచేయు ఏకార్యంబునకైన ను దైవతముతో నిమిత్తము లేదు. అంతయు మనప్రజ్ఞయే. అంతయు మన ఆధీనమై. సర్వజ్ఞ జ్యేష్ఠును బోధించుచున్నది. రెండవది సర్వము దైవాధీనము. మనము నిమిత్తమాత్రులము. “జగన్విభక్త్యః బ్రహ్మపత్నీమ్” అనువిప్లవమార్గముగలిగి పారమార్థిక తత్వసంపదలముతో వర్తించుచున్నది. మొదటిదానియందు భగవంతునియందు ప్రతిబింబమునందును కర్తవ్యమూహింపించి ప్రసరించునది. రెండవదానియందట్టిది కానరాదు. ఇది ఆరాజకంబునకు అసంతుష్టికే గారణంబుననున్నది. మొదటిదానికి భాగ్యభోగ్యాభిలాషలకు మితి మేర గానరాదు.

ఎంతకొనినను నింకను ననుభవించవలయుననియే శోధిక. ఆకమ అంతములేదు. రెండవదానియందు తృప్తికలదు. “నోసలన్ వ్రాసినవ్రాలు తప్పుదుగదా నూతెండ్లు చింతించినన్...” ననభభవుండు వెన్నెన్ నువ్రాసినసొమ్ము ఘనంబో కొంచెమో, విను మరు భూమికినేన లభించునుమేలువు జేరఁబోయినన్, ధన మధికంబు రాదుకదా నన్ను మాను ధనాస్యలందు నవ్వననిది నూతలదుల్యము గవారి గ్రహించు ఘటంబు నూడుమా?” అనియు “ఎవ్వనికి నిజ్జగంబున నెంతఫలము, దైవకృతమగునది వొందుదప్ప కలిసి, గారణముగాదు పెనుబ్రావు ఘనని జేరు, చాతకమువాత బడునల్పజలకములు” అనియు మొదలగువాక్యంబులఁజట్టి తృప్తికి పరిమితి యున్నది వైరాగ్యమున్నది. “తృప్తింజెందని వనుజుఁడు సప్త ద్వీపములైన జక్కఁబడునే,” అను నిత్యాదివచనంబులఁజట్టి తృప్తి కానఁబడుచున్నది. నునల నేజపాశ్చాత్యభివృద్ధులకు భౌతికమందు గతి. ప్రామ్యులకు ఆధ్యాత్మికమందు నమ్మకము. పాశ్చాత్యులమతిమతేరు. సంఘమువేరు. తిలకండలన్యాయముగ నొడొంటికి సంబంధములేదు. ప్రార్థనలచేయువారొకరు. వినువారొకరు. వారు మతములు కూడికబోధింతురు. మైముప్రకారము జరుగుచుండును. ఇత ప్రామ్యులకు సర్వము కర్మబంధకము. వీరికిని ప్రత్యేకబోధకులందైనను మతమునకును సంఘమునకును అవిసాధానసంబంధము కలదు.

మతము (దైవసంబంధమగునది) ననుసరించని కార్యమే యుండదు. భువి నుద్భవించినదిమొదలు మరణించువఱకు ఆ బాలగోపాలము మతము ననుగమించియే అభేదమై వర్తించుచుండును. బ్రాహ్మణుఁడు ఆధ్యాత్మికగుడవు. క్షత్రియుఁడెప్పుడును దేశరక్షణాధ్యము శస్త్రధారియై దేశమును పరరాజులనుండి రక్షించి నిష్కంఠకము చేయవలయును. తనధర్మమునంద ప్రపమత్తుడై చరించి విషయప్రసక్తుఁడు కాకుండవలయును.

నేటి కొండలు ప్రభువులవలె సౌఖ్యములచాలున విషయ లోలఁడై యుండరాదు. రాజ్యము నాది యను భానముతో నుండరాదు. సంఘముకొఱకు రాజ్యభారమును వహించుచుండవలయును. వైశ్యుఁడు దేశమునందగి వైశాఖంబు యభివృద్ధిని జూచుచు దేశముయొక్క యార్థికస్థితిని బాగుపరచుచుండవలయును. కృషివాణిజ్యాదు లభివృద్ధులు. శూద్రులు కార్మిక వర్గము. వారు చేయునేపమాడ సంఘముకొరకే యుండవలెను. సంఘము వీరిని భరించవలెను. ఈ నాలుగుజాతులు కలసియే సంఘమని పిలువబడుచున్నది.

పాశ్చాత్య ప్రామ్యులకు మతమునందు హిమ్మతికాంతిర భేదంబు గలదు. మతభేదంబువలెనే భౌతిక భృంశించెనువిద్యలు వేరు. ఆధ్యాత్మిక లభ్యంబునెచువిద్యలు వేరుగ నుండవలయును

గదా. ఇత. నుభవవిద్యలకు పాత్రెట్లు కుదురును? వార లభ్య సింపెను విద్యలు, కేవలము భౌతికముతోఁ గూడుకొని (పర్వ వ్యాపార వాణిజ్యాదుల లెక్కలు) భౌతికప్రధానమై యిహ సౌఖ్యాభిలాషతో గూడుకొనియుండును. ప్రామ్య లభ్యసింప నది ఆధ్యాత్మిక తత్త్వ (ఇహసౌఖ్యంబులు బుద్ధునప్రాయంబు లనియు, అస్థిరంబులనియు, పరసౌఖ్యంబు కాశ్వేతానందపదవి యనియు నద్దానికి చలనంబులేదనియు మొదలగు విశ్వాసంబులతో గూడి వర్తించునది) నందు నిమగ్నమై గుఱు; గోపురదర్శనంబులు, తీర్థయాత్రలు, మిఠాయిలవ్రాతలు మొదలగు మోక్ష మాద్యక మైయుండును. ఇత వారికి వీరికి పొందకొండెడివిద్యాంబరములు, ముద్దుముచ్చటలు, నుండరమందిరములు, మనుకారము, తృప్తినిలననము, ఈ భౌతికతత్త్వంబు పాశ్చాత్యులది. విజ్ఞానసాధకము; కామోఽనస్త్రములు, కుటీరములు కాఖాహారంబులు, నిరవాంకారము. తృప్తినిబంధము; లోకంబున ఆధ్యాత్మికకత్వ విచారణమునందు భారతదేశమునకు పెట్టినపేరై యుండెను. ఇత వీరికి వారికి పొందకొండె? ప్రామ్యులు ఎంత ఉచ్చదశ అనుభవించినను, ఎంత నీచదశ ననుభవించినను ఇదంతయు భగవదర్చయేయ నినమ్మి వర్తించును. పాశ్చాత్యులు తమఅంతర్యంబునగాని, బహిర్గతంబునగాని పారమార్థికచింతలేక తమ యచ్చానుసారముగ నే యాప్రపంచము నడుచుచున్నవని యూహించుచు భౌతికప్రయోజనముల కేర్పడి, ముద్రపాన, వ్యభిచార, నృత్య గీత మదనవ్యవసవికారాదిద్రవ్యచేష్టాది వస్తుకతూహల యత్నచిత్తులై, భోగభాగ్యాభిలాషలై మహాసామ్రాజ్యములను స్థాపించియు, పరదేశాక్రమణమును చేసియు వ్రాచిన రాజ్యములను గ్రీకు రోము పారసీకము మున్నగునవి యిప్పుడు యేమైజ్ఞ ఇట్లు నశించినవే. పెరిక్లినుకాలమునందు గ్రీకును సీరోచక్ర ర్త్రికాలమున రోమకరాజ్యంబును అస్తమించినవి. రోమునగరము తలబడుచున్నను సీరోచక్రవర్తి నిశ్చలుడై వ్యభిచారచుండుచునిగి లేలుచుండెను; పరమార్థచింతలేక భౌతికరూపవ్యామోహమునందు జిక్కుకొని రాజ్యంబు పేరు నూరులేక నంతరింపజేసిరి. భౌతికమే పరమార్థ మయ్యెను.

పాశ్చాత్యులుగూడ ఈమార్గమునే అవలంబించిరి. లోకంబునందు సాధారణముగా ధనమదాంధత, నిరంకుశాధి కార తత్వము మొ.భౌతికవాసనలందు సారలాడెనువారల కాధ్యాత్మిక వాసనలు స్ఫురింపవు. దైవసంపదల ప్రభావ మగమ్యము. ఆధ్యాత్మికచింత లేని కలంబున వారలెరింగియుండు ప్రకృతికాస్త్రమంతయు యంద్రనిర్మాణములకు వినియోగపడుచున్నది. ముప్పది సంవత్సరములలోగూడబెట్టినయూరపు రాజ్యసంపదలయే మూడేడలలో ముడిపొయినవి. ఎన్నియో హత్యలు, క్రూరకర్మము, మరణములు జరిగి మహాసంక్షోభమును కలుగజేసినవి. ఆస్త్రియా నానూరూపమాత్రాశిష్ట మయ్యెను. ప్రజానాశనకులండు ఎన్నియోలక్షలమైయు విశ్వీకముగల రాజ్యము వేలసంఖ్యకుదిగెను. ప్రభువులు మృత్యుబద్ధరాజవంశజులు రాజ్య భ్రష్టులై క్షౌరమునకు దిగిరి. అత్యధికాకామత్రతచే నొకసామ్రాజ్యధిపత్యమునకు కంకణముగట్టుకొనిన జర్మను రాజ్య మిప్పుడెట్టి అవస్థ కు వచ్చినది? పరరాష్ట్రము లందెకాక తమ రాజ్య మందును ఎంతో రాజ్యమును గోల్పోయి లిండికి దూరమై మహాదుర్లభ ననుభవించుచున్నది. అవతారపురుషుడని అహంభావ వ్యరూపమున మహాప్రగల్భములు పోకిన కైజరుచక్రవర్తి నలండునందు బండికృతుఁ డయ్యెను. ఎంతయో విశ్వీకముగలిగి, జనాభాకలిగి నిరంకుశాధికారమునకు పుట్టినదైన రష్యా యిప్పుడెమైనది? సకల సంతోషములకు పాలైనది. రాజా వధింపబడెను. రాజకుటుంబ ముంకిరించెను. పురములు దిబ్బలైనవి. చిన్నపెద్ద తారతమ్యము లేక దేశ మరాజకమై మాటమర్గాదలేకుండెను. రాజ్యము ఊకించెను. చూచితిరా మానవులు పశుప్రాయులైరి. ఆధ్యాత్మిక బుద్ధి లేక భాగ్యభోగములే పరమావధిగ నున్న పాశ్చాత్యురాజ్యము లనుభవించుచున్నభోధ దిలకింతురుగాక! హిందూదేశ ప్రజలన్ననో ఎందరు పరదేశీయులు దాడిచెడివనను, దోచుకొనినను, ఏలినను “మీకు ప్రాప్తియున్నది, దైవవిధి యిట్లున్నది. మీరలను భవించనలసినవ్యాఖ్య అనుభవింపుము” అని వారలకునమ్రులై సంక్షోభంబులు చేసి ప్రజాక్షయమునకు బాల్పడక సమయమునకు నిరీక్షించుచుండి ఆధ్యాత్మిక బుద్ధి గలిగి, భారతచిత్తులై, తమ ఆచారాదులు, తమ విద్యుక్తధర్మములు వీడక ఆత్మసామ్రాజ్యమును అనుభవించుచుండురు. భారతీయుల కున్న ప్రధానధర్మ మిదియ (ఆధ్యాత్మికతత్వము). భగవంతునిచే నిర్మింపబడిన సృష్టి యంతయు నెల్లప్పుడు ఆపంద మనుభవించవలయు ననియే శోధించుచును. (పశేషము)

అఖిలభారతచక్రాసంఘము ఆంధ్ర శాఖ, గుంటూరు 23-11-26

సర్దుకలరు

తమతాలూకు 20-9-26 తేదీతో అంతమయ్యే సంవత్సరపు ఆడిటు నివేదికతో కూడ నిలువసగుకు జాబితా తయారు చేసి సబర్కమి పంపవలసియున్నది.

ఈ క్రిందపంపిన లెక్కప్రకారము ఖద్దరు తయారుచేయు చినవో నాణ్యముగానుండును. అంతకుమించిన పుంజం పెట్టి నవో శ్రేష్ఠము. దీనికికొన్నిన బట్టనిలవనేరదు.

Table with 8 columns: నూలునెంబరు, బద్దలసంఖ్య, పెట్టెగర, వెడల్పు, పుంజం, దిగుమతి, నేతముజూరి, అసలుధర. It contains data for three different cloth types with their respective measurements and prices.

మరొకలములు 3, 7, 8, పాటించ నవసరములేదు.

చిత్తరించవలెను

కవుతా వెంకటచలపతిరావు, కార్యదర్శిగాను.

కాంగ్రెస్ అభ్యర్థుల విజయోత్సవము

అనంతపురమండల వాసులకిరపున, మద్రాసు శాసనసభకు ప్రతినిధులుగ ఎన్నుకొనబడిన శ్రీయుతులు, సి. ఓబిరెడ్డి, సి. నారాయణరెడ్డిగారును సన్మానించుటకై, కొనకొండగ్రామమున 21 న తేదీ, ఆదివారం, ఒకగొప్ప పభజనపబడిన సభాహోదకరలను శ్రీయుతులు ఆదవేసి బండయ్య, ఆంజనేయులు, లాలియ్య, నారాయణయ్యమొదలగువారు, సభవాసినందరిని మిక్కిలి మక్కువచే సత్కరించి మహోత్సవప్రభోజన ధారాహారాదివసతులచే కడుత్తుటలంకేసి సభను జయప్రదముగ జరుపగలిగిరి.

అనంతపురమండల వాసులకిరపున, మద్రాసు శాసనసభకు ప్రతినిధులుగ ఎన్నుకొనబడిన శ్రీయుతులు, సి. ఓబిరెడ్డి, సి. నారాయణరెడ్డిగారును సన్మానించుటకై, కొనకొండగ్రామమున 21 న తేదీ, ఆదివారం, ఒకగొప్ప పభజనపబడిన సభాహోదకరలను శ్రీయుతులు ఆదవేసి బండయ్య, ఆంజనేయులు, లాలియ్య, నారాయణయ్యమొదలగువారు, సభవాసినందరిని మిక్కిలి మక్కువచే సత్కరించి మహోత్సవప్రభోజన ధారాహారాదివసతులచే కడుత్తుటలంకేసి సభను జయప్రదముగ జరుపగలిగిరి.

అదివారం ఉదయమున ప్రతినిధుల పుష్పమాలాలంకృతుల జేసి శ్రీగాంధీవహాత్ములవలముతోను జాతీయపతాకముతోను మంగళవాద్యములతోను జయజయధ్వనులతోను సభికులెల్లరును మహానందపూరితులై యూరేగింపుజేసి, సభామండపమునకుకుదెంచి యిష్టాగోష్ఠిప్రసంగములు గావించిరి. శ్రీ ఓబిరెడ్డిగారు అనంతపురమండలము ఎన్నికలైనతోడనే మార్గదర్శియై మొట్టమొదట యుగపురిని కాంగ్రెస్ అభ్యర్థుల నెన్నుకొని కాంగ్రెస్ నకు గల సంపూర్ణవిజయ నూచనను ప్రవరించినందులకు యామండల ఓటదలందరును ప్రభుప్రకంపనయులని సాగిడిరి.

ఖద్దరున ప్రస్తుతముల నె ధరించుచు చేత ముఖ్యపరిశ్రమను కాపాడుటకును చేతదారిద్ర్యమును పారదోలుటకును తోడ్పడి పుణ్యము కట్టుకొని కృతకృత్యులు కావలెననియు, ప్రతిగ్రామమునను ధర్మధ్వజము నాటుటకై, ప్రకారమును వైషమ్యమునను అనూనవపాపకృత్యములను బాపుటకై కాంగ్రెస్ పరిశ్రామమున ముఖ్యమును అభిమానులందరును చేరి స్థాపించుకొన్న కమిటీద్వారా త్రాగుడును మాన్పుటకు నానావిధ శాంతి ధర్మయతనాదులను గట్టిపరచుచేయుచు రానలెననియు ఆ స్పృహతో దోష మతిముఖ్యముగ బాప ప్రయత్నములు జరుపవలెననియు మానవులను భారతీయులను హైందవులను అయి మనదేవతలనె కొలుచు నిన్నుజాతులవారు చతుర్మాదమృగములకన్నను పక్షులకన్నను యెక్కువైనవారె గాన వారికిని శుభ్రతను గురించియు చేతపరిస్థితులగురించియు యితరవిధ్యలను గురించియు బోధించుచు భావోదయము గావింపవలెననియు రాబోవు తాలూకా జిల్లా బోర్డుల ఎన్నికలకు పూర్వము గ్రామ కమిటీద్వారా సలహాలనంపి జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీవారు నియమింపబోవు అభ్యర్థులనె యెన్నుకొని నిమగ్నరణ నిరాధారదురభిప్రాయ భావములను బాపుకొని కొన్ని పరస్పర నిబంధనల శిక్షరమకొని తద్వారా గ్రామనిర్మాణ కార్యక్రమమునకు పట్టుదలచే త్యాగ సాహసపైర్వారులు గలిగి పోరాడుచు రావలెననియును నానా విధములుగ సభికులలో ముఖ్యులందరును సుమా రెనిమిది యంతవ్యాసములు గావించి సమాజేశమైన గ్రామముల నందరిని కన్నులు దెరపించిరి.

ప్రతిగ్రామమున కెరవునను యిద్దరు ముగ్గురు ప్రముఖులు లేచి గతి అశ్రద్ధలకు ఎగచి యిక్రమంచు చేయదన పనుల గురైరిగితి మనియు మొట్టమొదట రాలుముల నెలకొల్పి "శుద్ధ ఖద్దరు" ధారామొనర్చి కీర్తనపనులకు ప్రయత్నములు మనఃపూర్వక చేయుచుమనియు బహిరంగపభయందు వాదనము లానర్చిరి. కమిటీల శిర్షరమటకై శాసనసభా సభ్యులను మండల కాంగ్రెస్ కార్యదర్శిని అనతికాలములోనే ఒకతూరి గ్రామ గ్రామమునకును సచ్చి పాపలెనని కోరిరి. యం. యల్. సీలకూడ అనకాళ మున్నుపుడెల్ల కొంతకొంత ప్రచేతనములను జిల్లాసంకేతు తిరిగి జనసామాన్యకష్టసుఖముల విచారించు మని చెప్పిరి. మరియు అట్లు తటస్థించని సమయముందు గ్రామములు తెలుపుకొనదగు విషయము లేనైన నున్న మహాజరులద్వారా జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీకిని యం. యల్. సీలకూడు తత్పందర్శ మనవ్యయించు డిపార్టుమెంటు అధికారులకును తెలుపుచు పత్రికా ముఖమునకూడ ప్రచురింపగోరిరి. సభ జయజయధ్వనములతో సుమారైదున్నర గంటలకు ముగిసెను. తరువాత ముఖ్యులను సభకు లెల్లరును పుష్పమాలాలంకృతులుగావించబడి జాతీయపతాకముతో కూడి ఫోటో తీయించిరి.

చవిటి. సభాహోదకరలచే సన్మానింపబడి యెచ్చటివారచ్చటికి వెడల నారంభించిరి

కాంగ్రెస్ యం. యల్. సీలందరును తమ తమ జిల్లాలయందు పర్యటన మొనర్చుచు దేశాభిమానుల నందరిని పై సందర్శముల హెచ్చరించుచు గట్టి పరిశ్రమ సజుపసాగిరేని అనతి కాలములోనే గ్రామగ్రామమునందును నిర్మాణ కార్యక్రమము చక్కగ జరుగగలదను శుభమాచనను సమ్యక్మును సైసభ కలగజేయుమందులంబట్టి "స్వరాజ్యపక్ష శాసనసభాసభ్యు" లందరు అయినను పైకార్యమును నెగవేర్చుచు తమతమ జిల్లాలయందు ప్రతి ఆరు నెలలకాలములోను యెంతెంతపని కొనసాగింపగలిగినదియు జిల్లాకాంగ్రెస్ కమిటీయవారికి రిపోర్టులుబంపియు పత్రికాముఖమున ప్రజలకును తెలియబరచుమందులు ఆ త్యాగకృతవనియు అట్టివారె మరల శాసనసభలకు కాంగ్రెస్ వారిచే నామినేటు చేయబడుటకు అర్హులగుదురనియు నొక్కిపక్కాజించుచున్నాము. ఈవిషయమున ప్రావింషియల్ కాంగ్రెస్ కమిటీవారు శ్రద్ధవహించుటగక!

శ్రీ భగవానుడు ప్రతివారికిని పై కార్యక్రమసర్వహార శక్తి నొసగుగాక! యని ప్రార్థించుచున్నాను.

టి. కృష్ణారావు, సంతకాలు

మద్రాసు అందు సదరక్షమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది) గుంటూరు తెనాలి స్టేషనులకు మధ్యను రేపల్లె తెనాలి స్టేషనులకు మధ్యను పోవుచున్న బండ్లు అన్నిటియందును ఇంటర్ మీడియట్ తరగతి ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థమై ప్రత్యేక పెట్టెలు 1-12-1926 తేదీనుండి ఏర్పాటుచేయబడును. అయితే మొదటి, రెండవ తరగతులవారికి ప్రత్యేకస్థలము ఏర్పాటుచేయబడియుండలేదు. ఈ ఏర్పాటుతో కూడ ఇంటర్ మీడియట్ తరగతి పెట్టెలు తెనాలు, తెజవాడ స్టేషనులకు మధ్యబోవుచున్న నెం 153, 154 రుల బండ్లకుకూడ 1-12-26 తేదీనుండి యే చేర్చబడునని తెలియజేయడమైనది.

Advertisement for 'Rukmini Kulkarni' featuring an illustration of a woman in a sari pointing upwards. Text includes 'Rukmini Kulkarni', 'మీ శ్రేష్ఠమైనదనే వివరములు గలవు. 1, 2, 4, 6, 8 గురికి సరఫరావట్టి 5 సైజులలో గలదు. ధర రూ 18, 18, 22, 27, 38. కారణ భర. ప్రత్యేకము. రుకమి కుక్కర్ కో నెం. 19 మాదాగుడికిధి రాయపురము, మద్రాసు 2123

నరముల అతి బలహీనతచే గలిగిన మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధులకు ఆత్యద్భుతనివారిణి

నిదేశములందు ఉద్యోగము చేయుటచే గలిగిన అతినరముల బలహీనతచే నాకుండిన మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిని ప్రస్తుతింప చెన్నపూరి మైలాపూరు సెంట్రాల్ మనందు కెంపెరారియూ వీధిలో అల్పద్వైలాడ్డి యను గృహమునందును సండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు అతి స్వల్పకాలములోనే బాగుచేసిరి. చికిత్సపొందిన తరువాత నాకు శ్రోత్రప్రస్థి పటుత్వము గలిగినది. పండితులవారికి అనేకనందనములు. నాకు మిక్కిలి చతురతతోను జయముతోను అర్జిపించుచున్న ఆయుర్వేద వైద్యమునకు గొప్పకీర్తి, ప్రతిష్ఠలు కలిగినది. ఇతరవైద్యులచే మరదని ఎదటికేయబడిన ఆరిమూత్ర వ్యాధిచే గలిగిన కఠినమైన రాచవరుపునుపండితులవారు మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుటను శేష స్వయముగా చూచితిని. వ్యాధులచే పీడింపబడుచున్న ప్రజలకు సహాయముచేయుటకై పండితులవారికి దీర్ఘాయువు నొసంగులెనని భగవంతుని ప్రార్థించెదను. డి. టి. ప్రకాశం, డి. కమ్. వ. సి. ఆర్. వ. ఎఫ్. సి. డి. ఇన్ కమిటీషన్ ఆఫీసు, మద్రాసు, 17-11-24.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి నెలకు (26-11-26)

ఇరువదిగంటలు "పిన్" ఫలము

కొత్త కొమ్మలు—22 X 22 ముంగిటములు (పి) రు 9-4-0

కొత్త కొమ్మలు — 22 X 22 వేరు పువ్వులు (పి) రు 8-4, పరావరికము రు 7-4.

తెలుపుముల్లు— 1708 రు 18-1-0; గ్లాస్ 9000 రు 12-9 ఎఫ్. ఎఫ్. 78 రు 8-10; ఇ. పి. 78 రు 9-0-0 తక్కి రు 18-4; 8978 రు 8-0-0 1702 రు 10-14 3908 రు 7-12. ఆర్ 78 రు 8-0-0. Z. Z. 78 రు 8-2-0. Z. 78 రు 10-12.

మూలు

40 గంటలు, నీలు (5 వాకిట్లకు) లాక్రి—రు 5-4-0 ముంగిట రు 6-0-0; పచ్చగింజ రు 8-12-0; పడకర రు 8-2-0; కాకి రు 8-4-0 పవన రు 7-11-0

40 గంటలు జవాన (పదిహేనుకట్టు)—నల్ల (పి) రు 16-0; పచ్చగింజ రు 8-2-0 ఎర్రగింజ రు 8-2-0; పేటకాసు రు 8-2-0.

50 గంటలు జవాన (పదిహేనుకట్టుకు) భూగోళము—సింధువు రు 16-0; పచ్చగింజ రు 8-2-0 ఎర్రగింజ రు 8-2-0; పేటకాసు రు 8-2-0.

50 గంటలు జవాన (పదిహేనుకట్టుకు) భూగోళము—సింధువు రు 16-0; పచ్చగింజ రు 8-2-0 ఎర్రగింజ రు 8-2-0; పేటకాసు రు 8-2-0.

ఇసుక—తెలుపుకు చిట్టకమ్మలూ ఒక పాదునకు రు 29-0, రు 82.

ఇక్కిరేకు—పచ్చగింజ (పి) రు 240. రాగిరేకు రు 258;

టిక్రేకు—90 ముంగిట 95 వరకు ఉన్న టిక్రేకు రు 9" రు 22-0,

కలంబెంతు రేకు :— 24" 3" 6" 7" రు 13-0-0 8" 9" 10" రు 15-0-0.

నీమ్మిక్కి పీటకు కలం—

నాల్గవైపున రు 15-8, వెనుక రు 11-8-0. "జిం" చక్కెర (రేడి) రు 8-14-0

వాయుభారము దీపెంబు రు 35-0-0 జింబి రు 35-4-0.

వేరుసెనగ పప్పులు

నూర్నల్ పప్పులు— "పిన్" రు 44, 45.

సాదా పిన్ రు

వేరుసెనగనూనె

"నూనె" రు 110. "పిన్" రు 102.

అముదము

(గ్రామధర్మ) రు 105-0

పదును చేసిన పోలు రు 1, 10

	మొదలు	వరకు
1. పోలు (పిన్) (ముంగిట 9 వరకు) రు 0 14 9 రు 0 15 9		
2. (7 1/2, 9) రు 0 18 9 రు 0 14 8		
3. (10, 12) రు 1 1 6 రు 1 2 6		
4. పోలునూనె (పిన్) (ముంగిట 9 వరకు) రు 0 16 6 రు 0 14 4		
5. (10, 12) (ముంగిట 9 వరకు) రు 1 1 9 రు 1 2 9		
6. (విజయనగరం) (పిన్) రు 0 14 0 రు 0 14 6		
7. (విజయనగరం) (పిన్) రు 0 15 0 రు 0 16 9		
8. (విజయనగరం) (పిన్) రు 0 10 0 రు 0 10 6		
9. (విజయనగరం) (పిన్) రు 1 1 0 రు 1 1 9		
10. (విజయనగరం) (పిన్) రు 1 18 6 రు 1 18 6		
11. (విజయనగరం) (పిన్) రు 2 8 0 రు 2 12 0		
12. (విజయనగరం) (పిన్) రు 2 10 0 రు 3 2 0		

నదును చేసిన పిచ్చిపోలు

కొంగురూ పిన్	100-2	రు 185 0 0	రు 185 0 0
పెరువా పిన్	"	రు 160 0 0	రు 170 8 0
కొంగురూ పిన్	"	రు 180 0 0	రు 170 0 0
కొంగురూ పిన్	"	రు 180 0 0	రు 180 0 0
కొంగురూ పిన్	"	రు 26 0 0	రు 38 0 0
కొంగురూ పిన్	"	రు 20 0 0	రు 20 0 0
కొంగురూ పిన్	"	రు 80 0 0	రు 45 0 0

ఆంధ్ర భారత తీర్థ గృహవిద్యారవిక్షలు

ప్రవేశ, పండిత, పరిక్షల నియమములు

1. విద్యార్థులను వారు ప్రస్తుతము సాహిత్యమునందును, చరిత్రమునందును పండితపరీక్షలను జరిపవలెననినారు.

2. పండితపరీక్షలు రెండు రకములు

(1) ఉపాధ్యాయ పరీక్ష.

(2) విశారద పరీక్ష.

పండితపరీక్షలకు హాజరుకావలసినవారు మున్నందు ప్రవేశపరీక్షలో కృతార్థులై యుండును.

3. ఉపాధ్యాయ, విశారదపరీక్షలలో అభ్యర్థులు తమకే లభించునట్లు సాహిత్యముగాని చరిత్రముగాని చదువవచ్చును. అభ్యర్థులు ప్రవేశపరీక్షకు సాహిత్యము, చరిత్రము రెండును చదువవలయును.

4. సాహిత్యము తీసికొని కృతార్థులయినవారికి సాహిత్యోపాధ్యాయ, సాహిత్య విశారదయినవారికి చరిత్రము తీసికొని కృతార్థులయినవారికి చరిత్రోపాధ్యాయ, చరిత్రవిశారదయినవారికి చరిత్రోపాధ్యాయ పదవి లభించును.

5. అభ్యర్థులు తమ యోగ్యతనిరూపించునందు ప్రవేశపరీక్షలను నిర్వహించునారు.

6. విద్యార్థులను వారు గృహవిద్యారవిక్షల పరీక్షలలో గ్రూపు పరీక్షలు సాంధికవారు, ఇతర విశ్వవిద్యాలయములలో యస్. యస్. యల్. సి. పరీక్షయందుగాని అంతకు పై బడిన పరీక్షలలోగాని నిర్వహించునారు ప్రవేశపరీక్షకు రానివారు. తమ పరి పండితపరీక్షలకు హాజరుకావలయును.

7. ఈ పరీక్షలు ప్రతిసంవత్సరము ఆగస్టు మాసములో జరుగును. అభ్యర్థులు తమ దరఖాస్తులను రుసుముతో సహా (కామరా రు 10) లు నాటికందవలెను.

8. ప్రవేశపరీక్షకు దరఖాస్తునకు రు 6-0-0; ఉపాధ్యాయ పరీక్షకు రు 9-0-0; విశారదపరీక్షకు రు 12-0-0 లు.

9. ప్రవేశపరీక్షకు సాహిత్యమునందు రెండును, చరిత్రమునందు రెండును ప్రశ్నపత్రములు ఉపాధ్యాయ పరీక్షకు సాహిత్యమునందు యొనిమిది ప్రశ్నపత్రములు చరిత్రమునందు మూడు ప్రశ్నపత్రములు ఉండును.

విశారదపరీక్ష విషయమై పరీక్షానిర్వహణ ప్రణాళిక తయారుచేసినట్లు తెలుపబడును.

10. ప్రధానకార్యాలయము గుంటూరుజిల్లా పేటపాలెమునందును పరీక్షానిర్వహణ ఉ. వెం. (శ్రీశైలగిరి) ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపవలెను.

ప్రవేశ పరీక్షా ప్రణాళిక

సాహిత్యము - పరీక్షా నిర్వహణములు

I పద్యము:-

1. నందరకాండము - రామాయణము.
2. వృషభాక్షరాములలోని మొదటి రెండాశ్వాసములు - ఎత్తాగ్రగడ.
3. ఉద్యోగపర్వము మొదటి రెండాశ్వాసములు - తిక్కన సామయజి-

II నచనము:-

4. కావంబి పూర్వ భాగము - విద్యాక పేరి సత్య నారాయణశాస్త్రి.
5. పీఠికాంగం పంతులుగారి కవులచరిత్రలో బ. పాతన జీవితము. తి. సామయజి జీవితము.
6. లక్ష్మణురాయ వ్యాసాశి.
7. విమలాదేవి - భోగరాజు నారాయణమూర్తి.

III నాటకము:-

8. వేదీసంహారము:- వడ్డాది సుబ్బారాయకవి-

IV వ్యాకరణము:-

9. బాలవ్యాకరణము.
10. సులక్షణ సారము.

చరిత్రము. పరీక్షా నిర్వహణములు-

I హిందూదేశచరిత్ర:- (General Study)

- (1) హిందూ మహాయుగము- } తిమ్మరాజు
- (2) మహాభూత మహాయుగము } లక్ష్మణురాయ
- (3) మహాభూత చరిత్ర - చిల్లరీగ శ్రీనివాసరావు-
- (4) బ్రహ్మ మహాయుగము -
- (5) బ్రహ్మ మహాయుగము - మేలూరి సత్యనారాయణ.

II ఆంధ్రదేశచరిత్ర:- (Special Study)

6. ఆంధ్రులచరిత్ర మును భాగములు - చిలకూరి నీరభద్రరావు-

7 శిర్డీకర్ణాట రాజ్యచరిత్రము - చిలకూరి నీరభద్రరావు-

8 పల్నాటి పీఠులచరిత్ర - అక్కిరాజు ఉమాకాంతము--

9. ఆంధ్రపీఠము - మల్లంపల్లి సోమశేఖర శర్మ.

10. ప్రాచీనాంధ్ర నౌకా జీవితము - భావరాజు వెం. కటకపూర్ణరావు-

11. విజయనగర సామ్రాజ్యము - దుగ్గిరాల రాఘవ చంద్రయ్య-

12. పెద్దాపుర సంస్థాన చరిత్ర - వత్సనాయురాయ జగపతివర్య-

13. కొండవీటి సామ్రాజ్యము - మద్దులపల్లి గుర్రబ్రహ్మ శర్మ-

14. పల్నాటియుద్ధము - పంగనానుమల రామచంద్రరావు.

III. భూగోళము:-

15. ప్రపంచభూగోళము-మడియం సీతారామరావు. సాహిత్యోపాధ్యాయ పరీక్షకు పరీక్షా నిర్వహణము

I. పద్యము, నాటకము:-

1. అర్జునశ్వాసములోని 4-7 ఆశ్వాసములు.
2. సభాపర్వములోని 1-2 ఆశ్వాసములు.
3. విరాటపర్వములోని 8-4 ఆశ్వాసములు.
4. మృచ్చకటికము-తిరుపతివేంకటకవులు.

II. నచనము:-

5. భాగవతము-నరసింహస్వామి - పూర్వోత్తరభాగములు-శేరిలింగం వెంకటరంగశాస్త్రి.

III ప్రబంధములు:-

6. కాళహస్తి మహాభక్తియ్యము-ధూర్జటికవి.
7. నీలమంధిరపరీక్షయము-మూలంబి తిమ్మకవి.
8. శకంఠలా పరిాయము-పిల్లలమర్రి పినపీఠభద్రకవి.
9. చంద్రాలోకము-అశ్వనాథ సూరకవి.

IV ప్రశ్నోక్తి విమర్శ:-

10. శ్రీనాథుడు-

V వ్యాకరణాలంకార భాగ్యశాస్త్రము:-

11. సర్వలక్షణసాగరము-మూలంబి తిమ్మకవి.
12. ప్రాథమ్యాకరణము:-సీతారామరావు.
13. కావ్యాలంకారము-మూలంబి తిమ్మకవి.
14. అన్యకవియము-1, 2, 3, 4, ఆశ్వాసములు.

VI భాషాశాస్త్రము:-

15. ఆక్షరశాస్త్రము-(విజ్ఞాన పర్వస్వం)
16. వడ్డాది సుబ్బారాయకవి-వాల్మీకినూత్రములు.

VII సాహిత్య విమర్శనము:-

17. మనుచరిత్రవిమర్శనము-మల్లంబి చిన్మీతా రామశాస్త్రి.
18. కవిశాస్త్ర విమర్శనము-బ్రహ్మచారి రామలింగారెడ్డి
19. ఆంధ్రకవిత్వచరిత్ర-భోగరాజు నారాయణమూర్తి

VIII వ్యాకరణ (విశ్వవిద్యాలయ శాస్త్ర)

చరిత్రోపాధ్యాయ పరీక్షకు

పరీక్షా నిర్వహణములు

I హిందూదేశచరిత్ర (Special Study)

- 1 హిందూ మహాయుగ మహాయుగము-తిమ్మరాజు లక్ష్మణురాయ.
2. బౌద్ధ మహాయుగము-వేలూరి సత్యనారాయణ.
3. బ్రహ్మ మహాయుగము-
4. అశోకుచరిత్ర-బేరూరి లక్ష్మీకాంతరావు
5. శివాజి చరిత్ర-K. V. లక్ష్మణురాయ.
6. చంద్రగుప్త చక్రవర్తి-స్వామి విద్యానంద పరమహంస.
7. మహారాష్ట్రులచరిత్ర-చిల్లరీగ శ్రీనివాసరావు.
8. ఆంధ్రదేశ చరిత్రకు సంబంధించిన గ్రంథములు-

(Vide entrance examination Syllabus)

9. ప్రాచీనవిద్యాపీఠములు-చిలకూరి నారాయణరావు.
10. రామమాయాద్ధము-శేరిలింగం వెంకటశాస్త్రి.
11. పాహియాను యాత్ర-వేలూరి సత్యనారాయణ.
12. అమరావతి స్థూపము-కామరూపి పీఠ భక్తేశ్వరరావు.

II. విదేశములచరిత్ర:- (General Study)

13. ఆంగ్లదేశచరిత్ర.
14. గ్రీకుదేశ చరిత్ర-గాడిపల్లి పారిసర్వోత్తమరావు.
15. ఫ్రెంచి స్వాతంత్ర్యవిజయము.
16. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు. అయ్యశేఖర కాళేశ్వరరావు.
17. చీనాదేశచరిత్ర-బేరూరి లక్ష్మణురాయ.

III. సాహిత్యము:- (General)

18. భాగవతాంశము Vols. 1, 2, 3, వేదము వెం. కటకపూర్ణరావు.

ఉ. వెం. శ్రీశైల

పేటపాలెం. పరీక్షానిర్వహణ.

నైకలును తయారు చేయుటయం దొక నూతనపద్ధతి.

వర్తకునికి లాభకరమైనది

స్వంతదారునికి మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

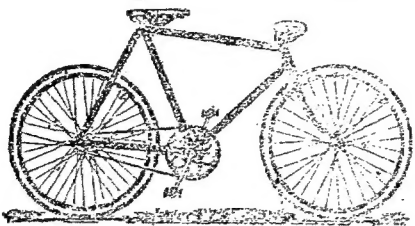
హార్ క్యూల్స్ సైకిళ్లు పలురంగులతో తయారు చేయబడినది.

(విటివ్ వారిచే తయారు చేయబడినది. అమెరికాముగా తయారుగలదు)

చౌకగా విక్రయించుటకు శీలై న

611

వేరునందు
హార్ క్యూల్స్

బలమునందు
హార్ క్యూల్స్

1-కి ధర రు 83 లు మాత్రమే

ఎఝుపు, ఆకుపచ్చ, నివ్వరంగు, ఊదా, అన్నిరంగులు కలిపిన రంగు మొదలగువాటిలో గలవు.

Sole Agents:—ENGLISH CYCLE & MOTOR IMPORTING Co., 9 Broadway, Madras
Sole Agents for RUDGE, PEARL & INVICTA CYCLES.

ఏల

అది జబకుసుమ తైలము కానుండవలెను

శ్మేతుకల కుడుళ్లను బలపరుచుటకును; శ్మేతుకలు పెరుగుటకు తో
డ్డుదుటకును, వాటిని అందముగాను, నలుపుగాను, కాంతిగాను చేయుటకును
బట్ట తలరాసీయక ఆటంకపరచుటకును; చుండును పారదోలుటకును, మితి
మీరి పనిచేయుటవలన గలుగు తలనొప్పి, విషగుదలు, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట,
నిద్రలేమి మొదలగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును,

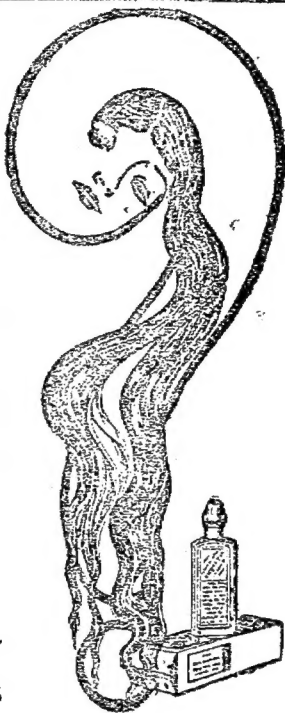
2643

జ బ కు సు మ

యందు ఆసిడ్ చేరుటలేదని సుమారు 50 సం॥రములునుండి రూపించ

బడినది

2643

జ బ కు సు మ
చిన్న బుడ్డి

రూ॥ 1-0-0

పెద్ద బుడ్డి

రూ॥ 3-4-0

C. K. Sen & Co. Ltd.,
29, Kolutola, Calcutta.

ఆయుర్వేదాచార్య యశ. మాధవమేనక ఎ. ఎం. ఏ. సి. గారిచే స్థాపించబడిన

తండ్రివిలాసం-
"పాల్వం"

మలబార్ ఆయుర్వేదిక్ సోసైటీ

107 బ్రాచీస్
మద్రాస్.

మక్కురు బుడ్డి 1-కి
1-4-0

అ శైరా క

సెట్-(8+పైడు)

మాత్రలు బుడ్డి 1-కి
0-12-0

స్త్రీ సముదాయమున కిదియే పరమమిత్రము

స్త్రీలయొక్క ఋతుకుల సంబంధమైనవియు, గర్భాశయ సంబంధమైనవియు నగు వ్యాధుల నన్నిటిని
నిస్సంజ్ఞముగా నిర్మూలము చేయుటయందు ప్రసిద్ధి బొందినది. 2378

వెలువడినది.

త్వరపడుడు.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, నర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర,
దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందుగలవు. ఒక్కొక్క
శతకమునను పెక్కు మూర్త్యులతో సరిమాది చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల
చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విధులనుగూ పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు
గూర్చున్నట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

భద్రాచలంపేట నెం 212 ను, చెన్నపురి.

జైనులకర్తవ్యము

మద్రాసు సాహుకారిపేట శ్వేతాంబరి జైనమందిర
ములో గల, (25 నవంబరు 1925) గురువారము ఉదయము 8
గంటలకు ముని శ్రీ గంభీరవిజయశీ మహారాజ్ గారి ఆధిపత్య
మున శివశ్రేష్ఠి, భాగ్యశక్తివర్మ (పైద్రాబాదు) గారివలన పై
విషయమును నుపన్యాసముగా విశదపఱచెను. ముఖ్యముగా నుడివిన
అంశములేమనగా:— జైనులప్రత్యేకవారివారు కాదనియు ఇం
ద్రునిములను బయించినవారే జైనులనియు, మనుష్యమాత్రులు
ఈవర్తమావలంబించుచుండెడినందున, అంతిమ అవతారు లనబడు
భగవాన్ మహావీరస్వామియు, ఇతర మునిమహారాజులూ పల్లె
లలోనుండువా రవరక హితోపదేశముచేసి బాధిభేదములచేక
మున్నముపై అంబరికి దీక్షనొసంగుచుండెడివారనియు, ఆకాల
మున అంత్యజాలనబడు ఆదిసాంధ్యపు లక్షణము జైనమతములో
చేరివారనియు, ఈ సంస్కారాదులవలన, మునితారజ, హరిబలు,
హరికేశపులనబడు మనులు ఆదిహింసాసాంప్రదాయములోని
వారని రుజువుపరచిరి.

ప్రస్తుతము అట్టి సంస్కారాదులు భుజనధరించి దీక్షా
పద్ధతిని ప్రచారముగావించినచో అనేకులు జైనులగుటకు పిల
గుననియు అందుకు రే వంతు అడిహిందువులు చక్కని అవరణ
గలిగి పురకాకాహారపై దీక్షగైకొనుటకు సిరపడియున్నార
నియు, అట్టివారికి మిష నెరీలపద్ధతి ప్రకారముగ వ్యవస్థగావిం
చుటకు, కోట్లనమగలగిన నేటులు సాహుకారు భవనహోయ
ముచేసి ఒకశత్రుసంఘము నేర్పరచినచో అదిరకాలములోనే
దేశము నుదరించబడునని నూచించిరి.

జనాభా లెక్కలప్రకారముగ దినదినము జైనులసంఖ్య
తగ్గిపోవుచున్నదనియు, భర్తయునందు ఉత్సాహము లేదని
యు, భవమునంపాదించుటయే తమశీలతవర్తమని భావించు
చున్నారనియు, సంఘములో అనేక మకర్మము వ్యాపించినను
చూచి చూడవట్లు నూరకుండుననియు, స్త్రీలకు భవర్తివాహము
లేక, అతిబాల్య వివాహములు చెల రేగుచున్నవనియు,
తమకన్న బిడ్డలను భవాశచే శ్రీకుంఠుంగు
మునలిపై కాచములకు బలిచేయుచున్నారనియు,
సంసారసుఖము లేనికన్యలంటినుండి వచ్చుకన్యీళ్లచేతి
ధార, జైనధర్మ మహావ్యక్తముయొక్క లేతావలను కాన్పిచే
యుచున్నదనియు, జైనులలో అనేకులు ఇంద్రియలోలునైన
నవారు జైనులుగానే పరీగణింపబడుచున్నారనియు ఏనుగువై
న తమ భోజ్యపదేశములో ఏదైనా సంస్కరణమునుగరించి
బోధించినచో అప్పుడే త్రావలలో నుసగునలు ప్రారంభించ
బడి, తమ భవగురువుబలమున బోధగురువులు కడవించుటకు
ప్రయత్నములు సాగించెదరని నుడివిరి.

ఆర్యశక్తియే ప్రధానమని బోధించిన ఓజైనధర్మమా
నుహావీరునివంటి లేజక్యాని మరెయొకసారి ప్రకటింపజేసి, ఆర్య
గల ప్రతివ్యక్తి నిన్నాశ్రయించి తరించునుగాకయని అంతిమ
ప్రార్థనతో తమ వ్యాఖ్యానమును ముగించిరి.

తదనంతరము ముని శ్రీ గంభీరవిజయశీగారు వ్యాఖ్యా
తయొక్క ప్రతిఅంశమును ప్రమాణయుక్తముగా ప్రసవరచుచు
వర్ణాగారి జీవనములో కొన్ని ముఖ్యాంశములు కూడ నిరూ
పించి సభ్యుల నాశ్చర్యమగుటగా జేసిరి.

త్వరలోనే మద్రాసు శివమహాజ్ఞానప్రచారకర మండలి
యకుజేర సంఘమును స్థాపించవలయునని వర్ణాగారు చేసిన
అపీలును మునిమహారాజుగారు బలపరచిరి. జెంటునే వర్ణా
గారు మద్రాసులో నుండగానే నియమావళిని సిద్ధపరచవలయు
నని జైనప్రముఖులు తమమధ్యప్రాయమును కల్పించరచిరి.

అపై జైనక్రాంతి సోదరీమణులు కాంతిగానములతో
సభ ముగించిరి.

సెక్రటరీ శ్వేతాంబరి జైనమందిరము,

సాహుకారిపేట, మద్రాసు.

ఆంధ్రప్రకృతిసభ

ఈవెల 30 వ రేడి ఉదయం 9 గంటలకు యేలూరులో
ఆంధ్రప్రకృతిసభ శతవధానులను, సంస్కృతపండితులను,
మాతృభాషా పత్రికాసంపాదులను నగు శ్రీమాన్ కాశీకృష్ణా
చార్యులవారి యధ్యక్షతన జరుగును. దేశోద్ధారక శ్రీయుత
కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుసంపాదకులు జ్యోతిషమువలన రాజుల
మని వ్రాసిరి. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

నా. హనుమయ్య,

కార్యదర్శి.

రైతు

జి. రంగనాయకులుగారు (ఆక్స్ ఫర్డు)

హంగరీయందలి యుద్ధమునకు ముందున్న సహకారోద్యమము, ప్రభుత్వపు వ్యవసాయ ప్రణాళికల గూర్చి చదువుట చాలాభక్తికరము. అనుబంధమునం దనేక సంస్థల నెట్లు ప్రభుత్వము సాపేక్షపడవలసియు తెలిసింది. ఆ యభిప్రాయముల బలపరచుట కనేక దృష్టాంతము లీహంగరీ చరిత్రయందు కలవు. ఆదేశమునందు మూడు తరగతుల రైతులు కలరు. పదినుండి యేబదివేల యకరముల సాగు జేయుచుకొను భూస్వాములు; మర్యాదగల భూస్వాములు విరుదుండి పడునేను వేల యకరముల గల్గియున్నారు. నూట యిరువది యకరములకు తక్కువ గల చిన్నరైతులు మూడవ తరగతివారి క్రింద దేశపుభూమి యందు సగభాగ మున్నది.

వ్యవసాయపువిద్య:— (1) వ్యవసాయపు అకాడమి లేక విశ్వవిద్యాలయము. ఇది మాక్వారోవార్లో ఉన్నది. ప్రపంచమున గల గొప్ప వ్యవసాయపు మహాకళాశాలలో నిది యొకటి. ఇచ్చటినుండియే పండితోత్తముల తయారుచేయబడుచుండిరి.

(2) నాల్గు వ్యవసాయ కళాశాలలు మహాప్రఖ్యాతి గాంచినవి. ఇందు మర్యాదగల భూస్వాముల కుమారులు చదువుకొనెదరు.

(3) ఇరువదియొక్క రైతుపాఠశాలలు. ఇందు చిన్న రైతుల యవతులు విద్యాభ్యాసము చేయుదురు. వ్యవసాయము చేయుటందు రెండుసంవత్సరముల చదువుచు చెప్పబడును.

(4) అసంఖ్యాకములైన చరికాలపు పాఠశాలలు గ్రామములందు నడుపబడును. ఇందు ఒక్క సంవత్సరము మూడు లక్షలమంది రైతులు విద్యగ్రహితి.

(5) గ్రామ గ్రామమునకుపోవు పాఠశాలలు ఉపాధ్యాయులు, పండితోత్తములు మొదలు రెండు వందలమంది ప్రజలకు వ్యవసాయ శాస్త్రసూత్రములు, అనుభవము బోధించుచుండిరి.

(6) ప్రత్యేకపు వ్యవసాయక వాణిజ్యముల కనేకములకు పాఠశాలలు కలవు. (అ) పశువైద్యశాల (ఆ) వృక్షకళాశాల, నాల్గు పాఠశాలలు, అడవిరక్షణ గూర్చి బోధించుటకు (ఇ) పాలు పెరుగు తయారుచేయుట నేర్పు ఒక యున్నతపాఠశాల నాల్గు మిషిల్ నూళ్లు (ఎ) వనముల బెంచుట నేర్పు ఒక యున్నతపాఠశాల విను ననమాలివాండ్ర దయారుచేయు పాఠశాలలు, (ఉ) కోళ్లబెంచుట నేర్పు పాఠశాల (ఊ) లేనెట్టిగల బెంచుపాఠశాల, (బు) ఉద్యానవనములందు భూమిపై గడ్డివిండుచుట నేర్పు పాఠశాల (బూ) ద్రాక్షచెట్ల బెంచుట నేర్పుపాఠశాల, ద్రాక్షపంట పండించుట నేర్పు పాఠశాలలు నాల్గుకూడ నుండెను. (7) వివిధ జిల్లాలయందు, 80 ఆవరక ప్రాయ మైనచేల (Model farms) వానియందు తగినన్ని క్రొత్తవిధపు పరికరములు, జిల్లాల ప్రత్యేకముగా ఆర్థికపు క్లిగతల ననుసరించి తగిననుకొన్న మెషినులు, పశువులు, గర్రము లుం

చిరి. విదు గొప్ప దేశీయపు కేలను, ప్రజలమధ్య చదువు జేపూటకై యుంచిరి. ఇట్టి కేలకు, రైతుల సంఘములు, వందలకొలది రైతులను ప్రభుత్వపు చాక టిక్లెట్లద్వారా రైల్వేమీద తీసుకొని వెళ్లుచుండిరి. (8) వ్యవసాయపు సర్వచక్రప్రవర్తనకాల, బుడా పెట్టులో, నుండెను. ఈ సంకల నన్నిటిని, ప్రభుత్వమే బలపరచుచు, హెచ్చుభాగము, ధనముచే నిలబెట్టుచుండెడిది.

కేంద్రవ్యవసాయసంఘ మొకటి, రైతులు, భూస్వాములు, పండితోత్తములచే నిండినదానిని, మంత్రికి సలహానోసం గుట్టకై వివిధపరిశోధనశాఖలమధ్య సహకార మేర్పరచుటకై సాపేక్షపడెను. దీనిక్రింద ఈ క్రింది సంఘముండెను.

- (1) భూమి బలాబలముల రీతుల పరిశోధించు కళాశాల బుడా పెట్టులో నున్నది.
- (2) కీతోష్ణక్షయగతుల జరుపు కళాశాల.
- (3) జాతీయ రసాయన పరిశోధక కళాశాల.
- (4) కన్నులకు కనబడని పురుగుల పరిశోధించు కళాశాల.

(5) కేంద్రకళాశాల:—విత్తనముల పరిక్షచేయుటకు.

(6) మాగ్యరోవర్ నందున్న, పరిశోధనాలయము—వ్యవసాయపు పనిముట్లకు.

(7) వృక్షములు, మైల గాతి వృద్ధిజేయుటకు పరిశోధనాలయము.

(8) కీటకముల పరిశోధించు కళాశాల, బుడా పెట్టునందున్నది.

(9) సాగావును పరిశోధించు కళాశాల.

(10) చక్కెర 'బీటు'వేరు' నం దున్న జబ్బును పరిశీలించు కళాశాల.

(11) పశువులపై పెట్టులింకిగూర్చి చదువు కళాశాల.

(12) గొర్రెలజాతిని వృద్ధిజేయుటకు కళాశాల.

(13) పెంపుకుకాని పిట్టల రక్షించి, వాని లక్షణముల జరుపు పాఠశాల.

(14) సారాయిని చేయుటకు పాఠశాల.

ఈ విభాగము, పరిశోధనల సాయముచే వివిధవ్యవసాయ వృక్షముల లాభములకగజేయు ప్రభుత్వము పాటుపడుచుండెను. ప్రభుత్వ మిచ్చి, ముగ కైకలను, కష్టములందున్న వృక్షులు, ధనమును తదితరమును చలనకర పద్ధతులపై సాయము చేయుచున్నది.

(1) ధరలు పడిపోవుటచే వీధివారైన రైతులకు గోదవు, బంగాడూం, నూనెవిత్తనముల చాకధరలకిచ్చును. మరీవీధి వారి మారకనేయిచ్చును. సారాయిచేయువారి కనేకసౌకర్యముల నోసంగి, తద్వారా, బంగాడూంపలకు ధర హెచ్చు చేయును. ఒక్కొక్కప్పుడు బంగాడూంపల పంట లెప్పోయి నప్పుడు ఇతరభాగములకుండి కావలసిన వస్తువుల సారాయి చేయువారికి, చాకగా కొని, తక్కువ రైలుచార్జీలమీద తెచ్చి యా ప్రభుత్వమిచ్చెడిది.

(2) బాగ్లి ధాన్యమును తగిన జిల్లాలయం డెక్కునగా పండింప జేయుటకై మంచివిత్తనము ప్రభుత్వపు నారుముళ్లయందు పండించి రైతులు పండించిన విత్తనములకు బహు లీహస్తాక్రమైన విత్తనములనిచ్చి, మంచిధాన్యము పండించుటకు చేయును. సాంవత్సరిక బాగ్లి ప్రదర్శనములకు ప్రభుత్వము గ్రాంటుల నిచ్చును. బాగ్లి ధాన్యము నెనుమతిచేయుకడల, రైలుచార్జీయం దె దరవంతు, రైలు అధికారులు తగ్గినవలసి యుండెను.

(3) పట్టుపురుగులపెంచుట వృద్ధిజేయవలయు నని, 145 పట్టుపురుగులకాలల నేర్పరచి, కొన్నికోట్ల 'మల్ బరీ' చెట్ల బెంచి వానిని ప్రజలయందు పంచిపెట్టి, పట్టుపురుగుల పెంచుకాల నొక దాని నేర్పరచి, ఆకాలద్వారా ఆపురుగులగుడ్డను ప్రజలయందు పంచి యిసున జేర్పరచి, ఇరువది నాల్గు కాలలను పట్టును జేర్చుటకును, విదుపట్టు ఫ్యాక్టరీలను ప్రభుత్వ మేర్పరచెను.

(4) జనుము, గోగు, మరితర, నారనిచ్చు. సారాయి నిచ్చుపెరులను, ప్రభుత్వము సాయమొసంగును. అవి యమ్ము మా రైటులందు, అమ్ముకముబట్టి గ్రాంటులను రైతుల కిచ్చును. వాని నెనుమతి జేయునప్పుడు, రైలు చార్జీలు తగ్గించును.

వ్యవసాయపు సహకారోద్యమము ఆదేశపు ప్రభుత్వముయొక్క సాహాయ్యము ననేక విధముల బొందుచున్నది.

(1) సహకారోద్యమముయొక్క లాభముల గూర్చి యనేక కరపత్రముల పంచి యిడుట. (2) సహకారముగా కొను సంఘములు, అమ్ము సంఘముల వ్యాపారము ననుసరించి, గ్రాంటుల నిచ్చును. అట్టి గ్రాంటులను చక్కని పద్ధతులపై (అ) గుడ్డను జేర్చి (గేడల) కేర్పరచి యమ్మునందులకు, (ఆ) పాలు పెరుగులజేసి యమ్ము సంఘముల సాపక కై ఘముచ్చెను. కేంద్రపు సహకారసంఘమున గ్రాంటులను, జనబిత్తిడిగల గ్రామములందు సంఘముల నిర్మించునట్లు చేయుటకు యిచ్చెను. హంగరీయన్ ద్రాక్షపండ్ల పండించు రైతుల జాతీయసహకారసంఘమునకు మంత్రిగారి యుక్తిలో నొకభాగము మచితముగా నోసంగెను. జిల్లా వ్యవసాయక సంఘములకును, సహకారసంఘములకు 1901 సంవత్సరమున రు. 1,25,000 లను గ్రాంటుగా నిచ్చెను.

సహకారపరపతిసంఘోద్యమమునకును, ఆప్రభుత్వము సాయము చేసెను. 1898 తాననము ప్రకారము, కేంద్రసహకార పర ప తి సం ఘ ము యొ క్ క షే రు ల లో నొ క భా గ ము ప్ర భు త్వ ము ను, మి గ ర షే రు లు: మంత్రిసలహాపై గొప్పభూస్వాములను కొనిరి. అప్పటినుండి యాభ్యాంకు, వ్యవసాయసహకారోద్యమమున కంతయో లాభకారిగ నుండెను. 1902 సంవత్సరమున దానికి బ్రాంచీలు 1566 యుండెను. అందు 8, 17, 851 మంది సభ్యులుండిరి. అప్పటినుండి ప్రభుత్వము, రైతుల కిచ్చి తియందుండి, తమంతల తాము పరపతి సంఘముల స్థాపన నత్యంతైశ్వర్యమునూ సామలను, కొన్నివందల క్రొలుల గిరినాణ్యములు గ్రాంటుగా యిచ్చి, సంఘముల స్థాపింప సాయపడుచుండెను. ఈ సంఘములు పరపతినిచ్చుటయే కాక, వివిధవస్తువుల నమ్ముటయందు పరపతిపై చెక్కుల నిచ్చుటయూ సాగించును.

పండ్లను పండించుట(1):—ప్రతి జిల్లా యం దెయ్యేపండ్ల చెట్లు బాగుగా పండునదియు, వాని నెటుల పెంచునదియు కనుగొని కరపత్రముల ప్రకటించి దేశమునందున్న కాలేజీలన్నిటికి పంపెను. (2) పండ్ల చెట్ల విత్తనములు వేసి నాపెరుంచు మడలను యిరువదియైదింటిని 1892, 1901 సంవత్సరములమధ్య ప్రభుత్వ మేర్పరచెను. (3) ఆమ్ముయందు తయారుచైన మొక్కలను, చెట్లను, దేశమునందు రైతుల కుపయోగించునట్లుల జేయవలసి యుండె. (అ) పాఠశాలలోపాధ్యాయులకు, పురోహితులకు పండ్ల చెట్ల నూరకనె యిచ్చిరి. (ఆ) నారు చెట్ల నుచితముగా గ్రామ సంఘములకు వ్యవసాయ నవసంఘముల కిచ్చిరి. ఆసంఘము వాని రహదారి కిరుప్రక్కల వానిని నాటునట్లు చేసెను. 1901 లో 8, 78, 000 పండ్లచెట్లను 20,00,000 నారుమొక్కలను ప్రభు

ఆరోగ్యమును గలిగించునబు

మిడ్లెగీసు చందనకట్ట ఇతర సబ్బులకంటెను శ్రేష్ఠమైనది. మిచర్లపై నున్న రోమకూపములను పూర్తిగా పరిశుభపరచి, రక్తము బాగుగా పారునట్లు చేయగలిగినట్టి అప్పట్లమైన చందనకట్టనుండి ఇది ప్రత్యేకముగా తయారు చేయబడుచున్నది. మిచర్లమునకు వెల్ వత్ వంటి న్నదు త్వమును కలిగించును. మిడ్లెగీసు చందనకట్టను ప్రతిదినము ఉపయోగించిన మిచర్లమునకు ఉత్తేజమును, పుష్టిని గలిగించును.

మిడ్లెగీసు చందనకట్ట సబ్బు

మిక్కిలి అప్పట్లమైనది
హిందూదేశమునకు ట్రావెలింగు ప్రతినిధి,
పోస్టుబాక్సు నెం. 313, బొంబాయి.

శ్వమిలుల సుచిత్రముగా యిచ్చి, ఆశ్రయముల మొక్కల ను, చెట్లను ప్రచారములోనికి తెచ్చెను. అప్పటికి చెట్లకు గిరికి హెచ్చయ్యెను. ప్రభుత్వములకు హెచ్చయ్యెను. మొక్కల, వారును అమ్మిన పాతకాలిపాధ్యాయులకు పురోహితులను బహుమానములు గ్రాంటులు నిచ్చెను. అప్పటికి సప్తయి చాలక, ఆర్మీస్సు, ఆన్ జేర్న దేశములనుండి ఆరులకు 'వేర్' యను ఫలపుముక్కల దిగుమతిచేసెను. (4) ఈలోగా పండ్లచెట్లను పెంచి, పండ్లను జాగ్రత్తగా పండించు, కాని నెగుమతి చేయు శాస్త్రమునం దనేకుల ప్రవీణులజేయ ప్రయత్నించెను. వనమాలారామముల తయారుచేయుటకు, నాల్గు దేశీయపాతకాల సేర్పరచిరి. గ్రామములందును చరికాలపు పాతకాలనియు, ఫలపుముల శాస్త్రమును చెప్పవలసివచ్చెను. ఫలపుముల శాస్త్రమును బోధించు నుపాధ్యాయులు, ఉన్నతపాతకాలం దన్నిటియం దేర్పరచబడిరి. గ్రామపాతకాలంందును బాలర కీ శాస్త్రమునందున్న కుశలతకు బహుమాన ములిచ్చుచు, ఉపాధ్యాయుల కీ శాస్త్రమునం దిష్టముగలగజేసెను. రోడ్డులపైనుండు సర్వేయరులంద రీ శాస్త్రమున పరీక్ష నిచ్చి, రహదారుల ప్రక్కననున్న చెట్లను సరిగా పెంచవలసియుండెను. పాతకాలిపాధ్యాయులెల్లరకు, పురోహితుల కీ శాస్త్ర బోధ నొసంగును. ఫలపుముల శాస్త్రములపై వనమాలి యను యొకవారప్రతికను ప్రకటింపబడినది. పండ్ల, పుష్పముల ప్రదర్శనముల హెచ్చుచేయుటకు, వాని నమ్ముటకు సహకార సంఘము లెక్కడగలకు గ్రాంటులనిచ్చెను. విజ్ఞాపితోటలను ప్రభుత్వపు శాస్త్రపరిశోధకపుచేయందు వేసి, దానినా రును, పాతకాలిపాధ్యాయులను, పురోహితుల సుచిత్రముగనిచ్చి వారిభూములను తోటలుగా మార్చుట కగు ఖర్చులకు గ్రాంటులనిచ్చెను. ఈతీగతో బుట్టులు, చాపలలు దురు. పండ్ల నెగుమతిచేయించుటకుగాను, రైలు చార్జీలు ప్రత్యేకముగా లెక్కింపబడెను. రవీయా, జర్నీ, ఇంగ్లండు, స్పాండినే వియా దేశములు... పండ్లకు గరలెన్నుది, ఇతరదేశపు పండ్లకుల వివిధపు, ఏమాత్రపు పోట కల్గిన... రైతుల సహకారసంఘములకు తెలియజేసెడిది. అమ్ముకుపోని శ్రావ్యపండ్లనన్నిటి, పైడరు తాగుటకుద్రవము, సారాయి, వసు గుచేయుటకుగా, ప్రభుత్వము వలయు మెషినులను బాహుగ... గ్రామముల కరువిచ్చుచుండెడిది. పండ్లవరుగుజేయుట కనువగు రెండు ఫ్లాక్టరీలకు గ్రాంటులనిచ్చెను.

పశుశాఖ, పాలు పెరుగులకాఖ:—ప్రభుత్వమున కైదు గొప్ప యెట్టేటులు, మొత్తము 1,68, 466 యకరముల విస్తీర్ణ తకలి కలవు. వాటిమీదనే స్వచ్ఛమైన జాతిగల పశువుల దయారచేసి, దేశమునందన్ని భాగములకు వానినమ్మి, పశుశాఖ భివృద్ధి కల్గించుచున్నది. ప్రతిజిల్లాలకు లేక కొన్నిజిల్లాల కొక విధపు మొద్దులు లేక గుర్రములు పనికివచ్చుచున్న తీర్మానించు కొని, ఒక్కొక్క యెట్టేటునందొక్కొక్క జాతిపట్టుముల, పశువుల చెంబు, రైతులకు వానినికొనుటకు సులువగుచున్నది. శేర్పరచును.

ప్రభుత్వపు యెట్టేటులపైన 3,100 రిజర్వరసాండిన వగ నుట్టుములు, 1901 లో నుండెను. ఒక్కొక్క యాడుగుట్టుముతో కలుగుచున్నందుల కైదాడు రూపాయలు చార్జీజేయును. ఆ సంవత్సరము, 1, 19,114 ఆడుగుట్టుముల నవి దాటెను. ప్రతి గ్రామమున నట్టి స్వచ్ఛందమైనజాతిగల గుట్టుము లున్నవి. రిజర్వరుకాని యెగుట్టుముచేతనే ఆడుగుట్టుపుపై దాటించిన పెద్ద జాల్కానా కలదు.

ఈపద్ధతులపైననే, పశువులనుగూడ నభివృద్ధి నొందించుచుండిరి. దేశమునందను 20 జిల్లాలుగ విభజించి, ఒక్కొక్కదాని కొక్కొక్క యిన్ స్పెక్టరును నియోగించి, వానికి రైతులుచల్ల గా ప్రభుత్వపు కాస్తాక్రపరతులపై పశువుల చెంచునట్లు చేయగల యధికారమిచ్చి, ప్రతిసంవత్సరము, అనేక ఆంబోతె డ్దుల ప్రభుత్వపు ఎట్టేటులనుండి, సాధారణముగా మతసంఘముల కుగాని, గ్రామసంఘములకుగాని యమ్మెకివారు. ఆసంఘము లట్లు తొద్దులకొనుటకు, గ్రామములపై శిస్తువేసుకొని, ఖరీదుచే గించెడివారు. అంతే మేరకుపశువులైన నాయెద్దు మపయో గించెడివారు. 1901 సంవత్సరములో 3,428 యెద్దుల నమ్మపంది గునగును. 1901 సంవత్సరములో 3,428 యెద్దుల నమ్మపంది యిడిరి. పశువుల సంతల సేర్పరచి, గొప్పపశువుల, మంచియెద్దులకు బహుమానము లొసంగెడువారు. ఈబహుమానములకొరకే 1901 సంవత్సరములో రు 50,000 ఖర్చుపెట్టిరి.

పాలు పెరుగుల నిచ్చునావుల వృద్ధిజేయ సకలప్రయత్నముల చేయుచుండిరి. అల్పని పర్యవేక్షణనుండి, ప్రత్యేకించిన యావులను దిగుమతిజేయుచుండిరి. 1901 లో 325 యావుల నమ్మకొనిరి. సహకారపాలు పెరుగుల సంఘములకు ప్రభుత్వము గ్రాంటులిచ్చును. ఈప్రభుత్వకార్యకర్తలుగా, 7896 సంవత్సరములో పాలు పెరుగుల దిగుమతులకంటె యెగుమతుల హెచ్చరములో పాలు పెరుగుల దిగుమతులకంటె యెగుమతుల హెచ్చరములో రు 8,55,000 యెయిండు, అదియే 1901 లో రు 2, 90,000 యెనది.

ఈవిధముగనే, కోళ్లనుగూడ నృద్ధిజేసెను. వాణ్యముగ, స్వచ్ఛమైన జాతిగలకోళ్లు ప్రభుత్వ కోళ్లపాతకాలయందు పెంచబడును. వీనిని చాల తమాషాయగు పద్ధతిపై దేశమునందు ప్రచారము చేయుచున్నారు. రైతుల సాధారణపుకోళ్లను పెట్టులను తీసుకొని, వానికిబదులు పుంజుల ప్రభుత్వమిచ్చును. 1901 లో 7,686 పుంజులను మారక మొనరెను. ఆవిధముగనే, పాడుగవలసిన గుడ్లనుగూడ మార్చెదరు. ఈవిధముగ దేశమున మంచిజాతుల పుంజులపెట్టుల ప్రచారమునకు దెచ్చెను. గ్రామములందున్న పాలు పెరుగుసహకారసంఘముల కనుబంధముగ గ్రుడ్లను పొగుచేయుదురు. వానినన్నిటి కేంద్రసహకార గ్రుడ్లసంఘము నందు, ప్రజావారీగా తరగతుల సేర్పరచి, జర్నములైన మధ్యవర్తుల సాయ మక్రమ లేకుండనే సరాసరి కొనువారి కమ్మి రైతుల కది వరకు గ్రుడ్లవల్ల పచ్చుగరకంటె వందకు ముప్పదినలుబదివంతులు హెచ్చునచ్చునట్లుచేసెను. 1901 కి క్రితపు యెదునత్సరములందు గ్రుడ్ల, కోళ్ల యెగుమతులు 80% హెచ్చయ్యెను. యుద్ధము నుండి దేశపు, ఆర్థికరాజకీయ స్థితిగతులు తారుమా రైనవి. యుద్ధానంతరపు రాజకీయ ప్రళయములందు రైతులెల్లరు పెద్దభూస్వాములభూముల లాగుకొని, భూమిలేనివారల కిచ్చి, ఆర్మీయా, హంగరీ, బాల్కనురాజ్యములందు చిన్నరైతులరాజ్యముల సేర్పరచిరి. అప్పటినుండి యారాజ్యములన్నిటియందు సహకారోద్యమము మరింత బలీయముగా సాగుచున్నది. కాని లెక్కలుమాత్రము పూర్తిగా దొరకుటలేదు.

“పుష్ప వ న ము”

(శీతికరమగు వాయువును వీచునట్టి పుష్పవనమందు విహరించుట కెవరియనన్ ఇష్టపడకుండును? ఇది అన్ని వయసులందు సాధ్యముకాదు. అయినను మీ జేబునందు ఒక బుడ్డి “టటో మధురాణి” పరిశీలించు !!

“సెబెష్టిక్ హేరాయిలు”

అత్యుత్తములు.

మన్నాము: కోకోజములను పెంచుటని నొక్క వక్కాణించు కటిలేదు. **జేమ్స్ నెల్సన్ లిం** సాటి శ్రేష్ఠా 3197 287 గోవిందప్ప వాయనపిడి - మద్రా

ఆ రూ థ ము

గర్భవాణ్యులకు ప్రశ్నలును, శిశు వ్రాయకాలము తో సహా, పండించిన, బహులంబమును. 1. మొదలు 5. ప్రశ్నలకు, రూ 1-0-0 పై శ్రతి ప్రశ్నమును. రూ. 5-0-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. **బాలజ్యోతిషాలయము**

వంగపట్టు, చోళంగిపురం పోస్టు.

చెన్న పురి పందెములు

గిం డి

మొదటి ఎక్ స్ట్రా మీటింగు

మొదటిదినము, బుధవారము

8-12-1926

ప్ర థ మ పం దె ము

మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు

రో మ హ రి వచ్చి 1-కి రు 0-3-0

ఈభస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు కెండు నిమిషములలో మొదలుబు రానిపోవును. నీటివలన చర్మము నలుచెక్కదు. మంటయుండదు. రోమములు రానిపోవును అమృతాంబనం దిహి, మదరాసు - బాంబాయి

చెన్న పురి బహారువరము			
1. ధాన్యములు.			
దనియాలు	రూ 1-కి రు 66 8 0	మొదలు	84 0 0 వరకు
విద్యముబస్థాలు			
కుసుమ తేనాలి	,, 48 గుబి రు 12 8 0		13 0 0
నెల్లారి	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 15 0 0	16 0 0
రాసులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 9 10 0	10 0 0
నవ్వులు	,,	,, 22 0 0	25 0 0
2. ధాన్యము వస్తులు			
కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	,, 15 0 0	15 8 0
నెవగలా	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
నెలలు	,, డిటా	,, 18 8 0	14 0 0
మినుములు	,, డిటా	,, 16 8 0	16 0 0
ఉరివలు	,, ర 195	,, 9 0 0	9 12 0
3. నూనెవస్తువులు.			
నవ్వులనూనె	రూ 1-కి	,, 158 0 0	156 0 0
నెయ్యి	రూ 1-కి	,, 14 0 0	15 0 0
కొండాపురంనూనె	సెగవచ్చు 1-కి	,, 45 0 0	43 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	,, 40 0 0	42 0 0
జేరు నెవగనూనె	సెగవచ్చు 1-కి రు 105	,, 105 0 0	100 0 0
అనుదము	రూ 1-కి	,, 105 0 0	105 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు.			
చాడవనపు	రూ 1-కి	,, 72 0 0	78 0 0
మారకనుపు	,,	,, 25 0 0	28 0 0
మిరవకాయలు(గుంటూరివి)	రూ 1-కి	122 8 0	147 0 0
గుంటూరుపాడకట్టు	నీలిమందు ముసుగు 1-కి	రు 40,45	
కాళహ స్తిపాడకట్టు	,,	,, 50,55	
5. ఇనుము.			
కట్టారకం	రూ 1-కి	,, 81 8 0	86 0 0
మరం	,,	,, 81	
రత్నండు	,,	,, 81 0 0	86 0 0
6. నూలు.			
పుళ్లూరు యేనుగ నెం 20 పెట్టె 1-కి	,,	5 0 0	
మారయేనుగ నెం 20	,,	6 9 0	
నెం 20 రెన్ని సింహం	యూటి	,, 5 15 0	
నెం 24	,, లాకి	,, 6 4 0	
నెం 60	,, కారం	,, 9 6 0	
నెం 80 జామ్మరు	,,	7 8 0	
నెం 40	,,	9 14 0	
నెం 44	,,	5 1 0	
నెం 14 1/2	పాండిచేరి	,, 6 6 0	
నెం 12 1/2	మ్యాకాటర్	,, 8 0 0	
నెం 14 1/2	,, మ్యాకాటర్	,, 6 6 0	
నెం 10 1/2	కోయంబూర్	,, 5 2 0	
నెం 24	,,	8 9	
నెం 44	,,	6 8	
నెం 44	,,	4	
నెం 70	,,		
7. దూది.			
కొండావస్థు	కారవ 1-కి	,, 8 0	
తల్లూరు దూది	,,	115 0	
8. రోహములు.			
కండి 100 కులంబు	,,	60 0 0	51 0
అంగారము, కులము 1-కి	,,	4 0	7 0
కరము 1-కి	,,		3 0
ఇత్తడి	రూ 1-కి	,, 242 0 0	250
రాగి	డిటా	,, 257 0 0	258

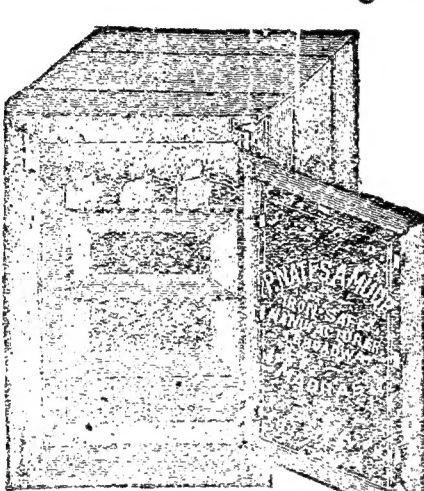
అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండవగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు బొంబాయి.

న ర న ము

దృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

ఇప్పుడు ప్రస్తుత కాలము వాతావరణము చేయబడిన ఇంజనీరింగు తయారు చేయబడిన అమృతాంజనముగా యిస్తుంది.

బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయాలు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినది. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇంజనీరింగు చేయువారు,
గ్రామ్యము, 69, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
ఇంటి నెంబర్ 100 నుండి నమోదు.

ఇంక అందు ప్రాంతాంతరము
ఆయిట్ ఎంజనీరులు, మోటారులు, మెషిన్లు, ఇంజనీరుల నది రిక్షా చేయుటలందును ఉపయోగపడుతుంది. ఇంజనీరులకు నమోదు చేయబడినది. ఆ దరఖాస్తు (ఫాం) మొదలగునవి సంబంధించిన థాగసు లిస్టును ఆర్డరుయిచ్చిన తరువాత పంపియిస్తున్నాము.

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము

8851 మేనాము, విక్టోరియా రోడ్డున కుక్కనమ్మ, ఆదియూ త్రిము మొలకలతో హరించి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, గరిగించుట వరకాపాదము. 20 రు. డబ్బీ రు 1-4-0 వి. పి. 0-6-0 కి కి రు 0-4-0, ఆరు రు 0-4-0, ఆరు రు 0-4-0. (సెల్లూర.)

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆధ్యైక ప్రజ్వరత్నా వర్తి రు. 2, భస్మ ప్రకాశిక రు. 1

2048 డాక్టరు శ్రీనివాస కవి నూతనాశ్రితా వాదన.

అమదాంధ్ర మహాభారతము

ఆది, సభాపర్వములు 3236
మొ 0-12-0 మాత్రము.
పుస్తకముల కేటలాగు పుచితము
సుజనరంజనీయు దాతల కాకినాడ

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భిషగ్మిత్రుడు గరించి భర్తావ్యాయంబు 5 ప్రశ్నలు (వాసిపంపిన ఎడల సరియగు బదులు వ్రాసిపంపెదము) ప్రశ్న వ్రాయుకాలము లేక జాతక నఖరైవను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నలకు రు 0-4-0 వి. పి. 0-4-0 అవును. 2598

అంజనేయ స్వామి జ్యోతిషాలయము
రి క డ్ క డ్

వకటన

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు సకస్తాయుర్వేదాపధమును కాశ్మీరముగా శ్రద్ధతో తయారుచేయించి, అందరికి భిక్షువునకు చేయ 50 పేజీల అర్ధరసాయనసాలను నెలకొల్పి నాగు. ఆయుర్వేదాపధము లన్నియు యిచ్చట దొరకును. కేటలాగు కొరకు వ్రాయుడు.

2126 అర్ధరసాయనశాల ముక్త్యాల కృష్ణా.

హిందూజన్మ రెన్సు (18-10-28)

బొంబాయి జీవభూమికంపెనీ లిమిటెడ్; స్థాపితము 1908
అన్నివిధములైనటువంటి జీవభూమికాలనీలను ఇచ్చి మొదటితరగతి ఇండియన్ కంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194

(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) ఆటోమేటిక్ కాంఫర్ ఫీచర్, (4) ధారాళమైన వరములు, (5) దయగలిగిన స్వామికము, (6) తనవని నిరూపించిన తక్షణమే సామ్యము గొల్పించెదరు.

వివరమును నీదగువారికి వ్రాసిన బహుళంబు.

E. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch
st Box No. 337 Mount Road Madras.

Powell's Extract of Golden

(3421) పవలుగారి అమృతమైన గెనో

నెగరో గమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

అంగ్ల ఆయుర్వేద బోషధములనుండి తయారుచేయబడినది.
సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పింజములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది సమృద్ధముగా కుమర్చుచున్నది వివరము.

గుణము: 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రసాదము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కలన్నియు మాయమగును. మూత్రమందును ముట్టసూక తగ్గను. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒక్కొక్క దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బాడ్డి 1 ఒకటికి రు 1-4-0
తీక్షణమైన వ్యాధికి బాడ్డి 2 ఒకటికి రు 1-2-0
మా చిక్కెడలగును ముద్రపడిన గుణము లన్నియును దొరకును.
మా చిక్కెడలగును ముద్రపడిన గుణము లన్నియును దొరకును.
చిక్కెడలగును ముద్రపడిన గుణము లన్నియును దొరకును.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY